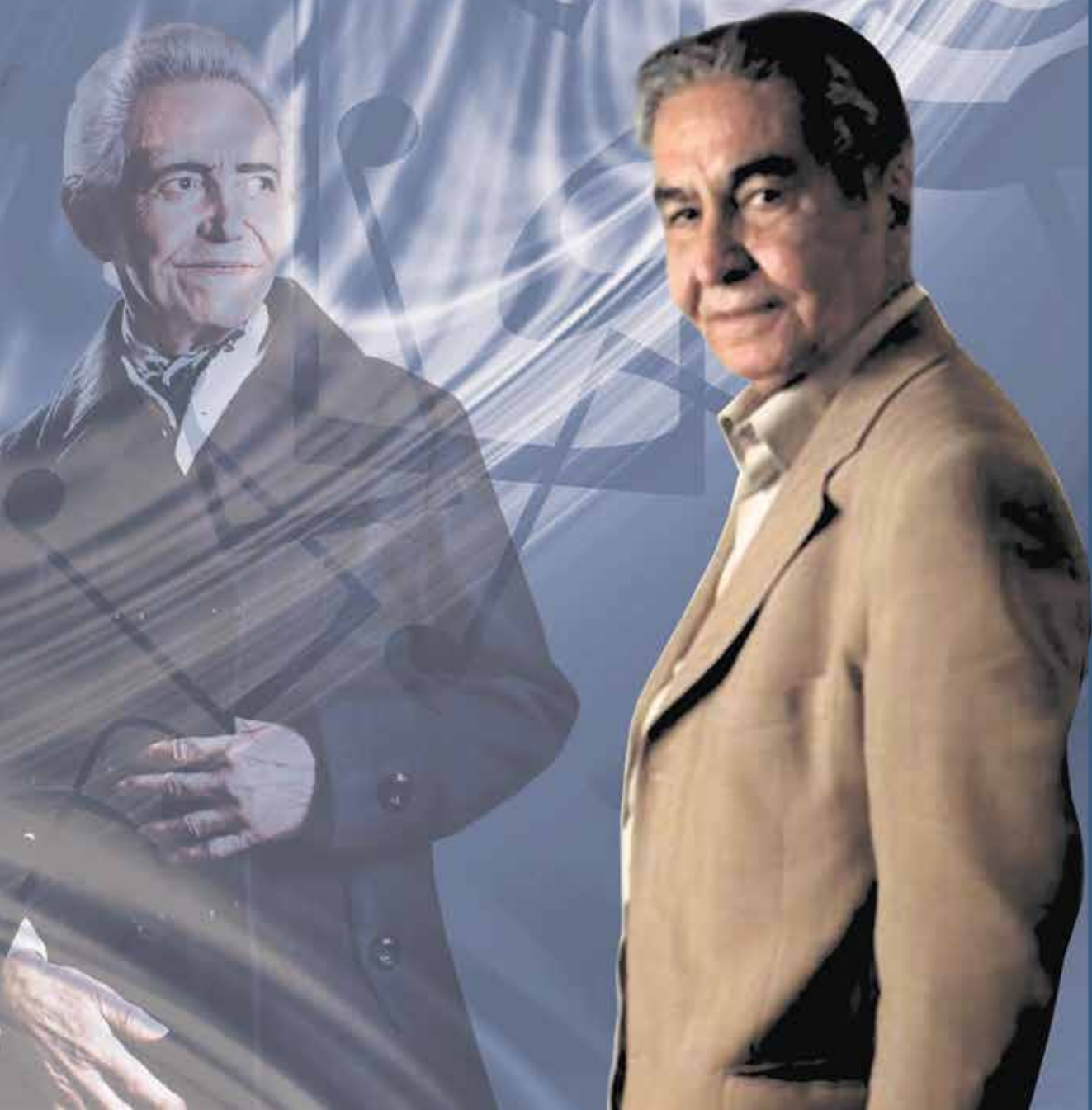

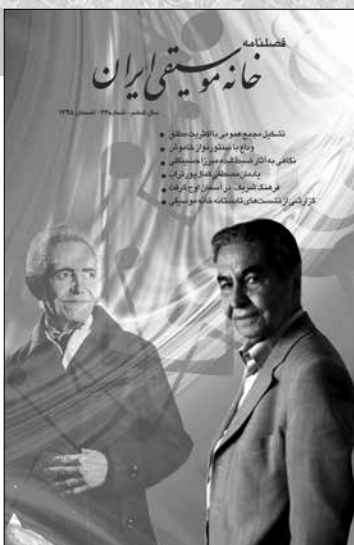
فصلنامه

خانه موسیقی ایران

سال هشتم - شماره ۲۲ - تابستان ۱۳۹۵

- تشکیل مجمع عمومی با اکثریت مطلق
- وداع با سنتور نواز خاموش
- آثار ضبط شده میرزا حسینقلی
- یادمان مصطفی کمال پور تراب
- فرهنگ شریف در آسمان
- گزارشی از نشست‌های تابستانه

فهرست

- سرمقاله- تغییر و تحولات در خانه / ۲
تشکیل مجمع عمومی با اکثریت مطلق / ۳
وداع با سنتورنواز خاموش / ۶
نگاهی به آثار ضبط شده میرزا حسینقلی / ۸
گزارشی از مراسم یادمان مصطفی کمال پورتراب در چهلمین روز درگذشت اش / ۱۰
نقش تئاتر در اپرا / ۱۴
نگاهی به روند داوری دوسالانه کتاب / ۱۶
فرهنگ شریف در آسمان اوج گرفت / ۱۸
گزارشی از نشست های تابستانه خانه موسیقی / ۲۰
اشتیاق ما تمامی نداشت! / ۲۶
گزیده اخبار خانه / ۲۷
تقدیری های جشن هفدهم / ۳۱

فصلنامه داخلی خانه موسیقی ایران

سال ششم - شماره ۲۲ - تابستان ۱۳۹۵
با همکاری کانون پژوهشگران

سردبیر: حمیدرضا عاطفی

همکاران: اعضای هیئت مدیره کانون پژوهشگران، عطانودی، آذر پوربهرام، ملیحه توکلی

ویراستار: مریم قاضی

مدیر هنری: افشین ضیائیان

گرافیک و صفحه آرایی: لیلی اسکندریپور

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و انتشارات راه فردا

تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

توزیع: سیدجواد موسوی زاده

خانه موسیقی شماره ۱: خیابان فاطمی غربی - نرسیده به جمالزاده - شماره ۲۷۰ - تلفن: ۶۶۹۱۷۷۱۱

خانه موسیقی شماره ۲: میدان فاطمی، ابتدای خیابان شهید گمنام، خیابان جهانمهر، نبش بوعلی سینای غربی - تلفن: ۶۶۴۸۲۰۷۴

www.iranhmusic.ir

* دیدگاه نویسندگان فصلنامه الزاماً مبنی بر موضع رسمی نهاد خانه موسیقی نیست.

تغییر و تحولات

*حمیدرضا عاطفی

فرهنگی پس چه می‌کنند؟ آیا یکی نیست موضوع به این روشنی را دریابد و انذار دهد که نکنید! بدعت‌گذاری در نقض قانون و اهمال در رسیدن به اقتدار فرهنگی همه‌ی پایه‌ها را سست خواهد کرد و قطعا برای اصلاح چنین بدعت‌های خطرناکی سال‌ها باید خون دل خورد تا برسیم به نقطه‌ای که چند سال پیش بودیم.

به هر حال اوضاع به هم ریخته تنها با همفکری و همدلی به سامان می‌شود. مناظره برنامه زنده زاویه از شبکه چهار فرصت مغتنمی بود تا گوشه‌ای از این حقایق روشن شود. همان یک ساعت چه غوغایی به پا کرد. همگان دیدند که پایه‌ی همه منطقی و استدلال مخالفان اجرای موسیقی در خراسان بر آب بود و شاهد بودیم که چه موجی از سپاس‌ها و ثناها به سوی دو نفر از طرفین مناظره - نوربخش و کوثری - (مدافعان اجرای کنسرت در همه جای ایران) در آن مناظره که صاحب حق و منطقی بودند به پاخاست. باشد که صاحبان منصب دریابند و از خود بپرسند چرا عاقل کند کاری که بازآرد پشیمانی؟! ***

موضوع بعدی بازگشت خسرو آواز ایران رئیس شورای عالی خانه، استاد محمدرضا شجریان به میهن بود که تمامی شبکه‌های داخلی و خارجی به این خبر پرداختند بجز یک استثنا که آن هم رسانه مثلا ملی خودمان بود! و سپس تولد این استاد مهربان و متعاقب آن حرکتی خودجوش و بسیار زیبا در ارسال پیام‌های تبریک به مناسبت تولد این اسطوره آواز در اول مهر.

امیدواریم این استاد بی‌بدیل هر چه زودتر سلامتی خود را بازیابد و همچون گذشته سایه مهر و مودت خویش را بر سر جامعه فرهنگی و هنری بگستراند. ***

پس از برگزاری انتخابات، تغییرات در ترکیب هیئت مدیره کانون پژوهشگران نیز که این فصلنامه با همکاری و نظارت آنها منتشر می‌شود شامل شد و دو عضو جدید (هومان اسعدی و محمدرضا فیاض) به کانون وارد شدند ضمن خیرمقدم و تبریک به این همکاران عزیز امیدواریم از این پس فصلنامه با همکاری و همراهی ایشان و همه شما مخاطبان گرمی بویژه اعضای کانون پژوهشگران پربرتر و بهتر از قبل تهیه و منتشر شود.

* سردبیر

در آخرین روزهای بهاری انتخابات کانون‌های خانه موسیقی به پایان رسید و هیئت مدیره کانون‌های تخصصی مشخص و در اوایل تابستان نیز اعضای هیئت مدیره اصلی خانه موسیقی در مجمع عمومی انتخاب شدند. چهار عضو جدید به این هیئت مدیره وارد شده و به سه نفر از اعضای سابق پیوستند. هیئت مدیره کانون‌های خانه هم با حدود شصت درصد تغییر مواجه شدند و همه این‌ها نشان از تغییرات حداکثری در راس و بدنه خانه موسیقی می‌دهد که باید همه اینها را به فال نیک گرفت. امیدواریم با این تغییر و تحولات خانه موسیقی فصل جدیدی از فعالیت‌های خود را آغاز کند و حرکت آن به سمت اصلاح امور و اعتلای موسیقی کشور شتاب بیشتری بگیرد.

***

هرچند مراحل مختلف انتخابات در کانون‌ها و همچنین در مجمع عمومی متشکل از اعضای هیئت مدیره کانون‌ها انجام و در نهایت ساختار و هرم اصلی خانه مشخص شده، اما هنوز خانه در پی انتخاب و یا انتصاب مدیرعامل از سوی هیئت مدیره است. باتوجه به امتناع حمیدرضا نوربخش از قبولی سمت مدیرعاملی و از سویی خطیر بودن این مسئولیت و حساسیت بالای آن از سوی دیگر هیئت مدیره بعد از چند ماه مطالعه و بررسی به منظور انتخاب فردی توانا و مسئولیت‌پذیر برای این سمت متاسفانه هنوز فرد شایسته‌ای را نیافته است. امیدواریم این موضوع نیز با درایت دوستان عزیز در فصل پاییز ختم به خیر شود.

***

تکلیف که معلوم باشد مشکلی نیست. مسیر کدام است مقصد کجاست...! یا رومی روم یا زنگی زنگ. یا این وری یا اونوری نمی‌شود هم موافق موسیقی بود و هم مخالف. نمی‌توان هم طرفدار فعالیت‌های صنفی بود و هم با امور صنفی دشمنی کرد. هنر موسیقی یا خوب است یا بد! بگیریم با همه‌ی موسیقی‌های فاخر موافقیم و بعد از گذشتن از فیلترهای متعدد ارشاد به چنین موسیقی‌هایی هم رسیدیم. خب بسم‌الله. دیگر استثنا قائل شدن برای محل اجرا چه صیغه‌ای است؟

این همه دفتر و دستک و وزارتخانه عریض و طویل و مشاوران جور و واجور و کارشناسان زبده و دکترها و مهندس‌های

تشکیل مجمع عمومی با اکثریت مطلق

چهار حضور جدید به هیئت مدیره خانه موسیقی واره شدند

مجمع عمومی عادی سالیانه و انتخابات هیئت مدیره و بازرس خانه موسیقی ۱۳ تیرماه حضور تمامی اعضای مجمع عمومی (۵۰ نفر) در ساختمان فاطمی برگزار شد.

در ابتدای این جلسه، اعضای هیئت مدیره قبلی داود گنجه‌ای، تقی ضرابی، محمد سریر، داریوش پیرنیاکان، نصرالله ناصح پور و حمیدرضا نوربخش در جایگاه حاضر شدند (زیدالله طلوعی به دلیل مسافرت در جلسه غایب بود) و دکتر محمد سریر (رئیس پیشین هیئت مدیره) در سخنانی از حضور اعضای خانه موسیقی در انتخابات کانون‌ها قدردانی کرد.

سریر همچنین به تلاش‌های اعضای هیئت مدیره خانه موسیقی بخصوص داود گنجه‌ای و حمیدرضا نوربخش برای تامین منابع مالی و رسیدگی همه جانبه به امورخانه موسیقی اشاره کرد و از این افراد نیز تشکر کرد. سریر در سخنانش اشاره‌ای به اعضای فقید شورای عالی خانه موسیقی از جمله همایون خرم و مصطفی کمال پورتراب داشت و فقدان آنها ضایعه را برای مدیرعامل خانه در بخش‌های مختلف از سخنانش در مجمع عمومی خطاب به اعضای مجمع گفت: بالاترین رکن از ارکان خانه موسیقی همین مجمع عمومی است و تک تک شما باید از امور و سیاستگذاری‌های این نهاد باخبر و بیشترین تاثیرگذاری را داشته باشید.

مدیرعامل خانه در بخش‌های مختلف از سخنانش در مجمع عمومی خطاب به اعضای مجمع گفت: بالاترین رکن از ارکان خانه موسیقی همین مجمع عمومی است و تک تک شما باید از امور و سیاستگذاری‌های این نهاد باخبر و بیشترین تاثیرگذاری را داشته باشید.

مدیرعامل خانه در بخش گزارش مربوط به اتهامات برخی

مدیرعامل خانه موسیقی همچنین در واکنش به برخی اتهاماتی که به خانه موسیقی و اعضای هیئت مدیره این نهاد وارد شده بود نیز اشاره کرد و گفت: برخی اتهامات مالی به هیئت مدیره خانه موسیقی نسبت داده می‌شود. باید در اینجا این را بگویم کل گردش مالی خانه موسیقی در این ۱۶ سال از ابتدای تاسیس تاکنون ۲-۳ میلیارد تومان نبوده، اما برخی به راحتی اتهاماتی وارد کردند که خانه موسیقی ۵ میلیارد گرفته و معلوم نیست در کجا هزینه شده و این افراد گفته بودند اگر وزارت ارشاد در مقابل خانه موسیقی واکنشی نداشته باشد مجبوریم به محاکم قضایی متوسل شویم.

مدیرعامل خانه در بخش‌های مختلف از سخنانش در مجمع عمومی خطاب به اعضای مجمع گفت: بالاترین رکن از ارکان خانه موسیقی همین مجمع عمومی است و تک تک شما باید از امور و سیاستگذاری‌های این نهاد باخبر و بیشترین تاثیرگذاری را داشته باشید.

مدیرعامل خانه در بخش گزارش مربوط به اتهامات برخی

دروغ پراکنی گفت: ما خواستیم زودتر حقیقت عیان شود که چه کسی راست و چه کسی دروغ می گوید و لذا از این افراد به محاکم قضایی شکایت کردیم و دوست داریم این مسائل در دادگاه مورد بحث قرار گیرد چون می دانیم اینها افترا و تهمت بوده و باید از حیثیت خانه موسیقی و اعضای شریف و پاکدست هیئت مدیره دفاع کنیم.

وی گفت: ما صرفا به جهت روشن شدن حقیقت به دادگاه مراجعه کردیم و هیچگاه برای کسی تقاضای شلاق یا زندان و... نداشتیم و اساسا این روند در محاکم قضایی هم مرسوم نیست شاکای نوع مجازات را تعیین کند تنها شکایتی صورت می گیرد و در نهایت تعیین مجازات برعهده و به تشخیص قاضی خواهد بود و اگر دست ما باشد من در همین جا اعلام می کنم فقط روشن شدن حقیقت برای ما مهم است و بعد از آن ما حاضریم فرد خاطی و مقتری هیچ مجازاتی را متحمل نشود چرا که بزرگترین مجازات برای اهالی فرهنگ اثبات دروغگویی اوست.

*یا ارائه سند و یا عذرخواهی چاره ساز است

نوربخش در پایان این بخش از سخنانش گفت: خانه موسیقی همواره حسن نیت داشته و با سعه صدر با هنرمندان و اعضا برخورد کرده است ولی ما بر اساس وظیفه ای که

مقربان و سرانجام آن ماجرا افزود: ما همواره اعلام کرده ایم که از نقد و انتقاد استقبال می کنیم و فرد منتقد را دلسوز فعالیت های صنفی می شناسیم و همگان شاهد هستند که همین اعضای هیئت مدیره که اینجا حضور دارند در چند سال گذشته مورد تندترین نقدها بوده اند و هیچ گله ای هم نداشتند ولی آنجا که سخنان و نقدها از مرز اتهام و افترا فراتر رفت ما واکنش نشان دادیم چرا که در قبال شما یعنی اعضای همین مجمع مسئول و متعهد هستیم.

*سکوت جایز نبود

نوربخش در ادامه با اشاره به اتهامات مالی که به خانه وارد شده است گفت: وقتی فردی می گوید خانه موسیقی چهار پنج میلیارد تومان دریافت کرده و معلوم نیست کجا هزینه شده آیا نباید اسناد گفته هایش را ارائه دهد آیا تا کنون رسانه ای از ایشان مدرک و سند صحت ادعای او را مطالبه کرده است؟ خب اگر ما هم ساکت بنشینیم یعنی ادعای او درست است و این یعنی جفای به شما و قطعا دامن اعضای محترم مجمع هم ملوک خواهد شد.

مدیرعامل خانه ضمن دعوت از مخاطبان و ارباب رسانه ها به دقت بیشتر گفت: آیا دادگاه برای هیچ شاکای و متشاکای که به جرم نقد و انتقاد مراجعه کنند پرونده ای باز می کند؟ اساسا طرح اینگونه مسائل خنده دار و برای انحراف اذهان عمومی است؛ این نکته را در باره شکایت خانه موسیقی از آقا دکتر فاطمی هم چندین بار اعلام کردیم و خود آقای فاطمی هم بعد از آن ماجرا به خانه موسیقی آمد و در حضور اعضای هیئت مدیره اقرار کرد که هیچ ادعای سوء استفاده مالی از سوی خانه موسیقی نداشته و صرفا ایرادات اساسنامه ای را مطرح کرده است.

*اثبات دروغگویی سنگین تر از مجازات شلاق

است

نوربخش با تاکید بر رعایت تقوی و پرهیز از اتهام زنی و

نوربخش: بالاترین رکن
از ارکان خانه موسیقی
همین مجمع عمومی است
و تک تک شما باید از
امور و سیاستگذاری های
این نهاد باخبر و بیشترین
تاثیرگذاری را داشته
باشید

مدیره و پوژنگ پروازی (بازرس علی البدل) انتخاب شدند. در شمارش آرای هیئت مدیره رای آقایان محسن رجب پور و رضا موسوی زاده برای عضو علی البدل دوم مساوی شد که طبق آئین نامه، رای گیری مجدد بین این دو نفر برگزار شد که رضا موسوی زاده با رای اکثریت اعضای حاضر در مجمع به عضو علی البدل دوم انتخاب گردید.

در ادامه صورتجلسه مجمع به امضای حضار و همچنین تایید بازرس خانه موسیقی و ناظران وزارت ارشاد رسید.

هیئت مدیره خانه موسیقی در جلسات خود در تابستان ۹۵ درباره مسئولیت‌های داخلی هیئت مدیره تصمیم گیری کرد و پس از بحث و رایزنی سید محمد میرزمانی به عنوان رئیس هیئت مدیره خانه موسیقی، تقی ضرابی به عنوان نایب رئیس هیئت مدیره و بهداد بابایی به عنوان دبیر، نوربخش به عنوان سخنگو و داود گنج‌های به عنوان قائم مقام خانه موسیقی انتخاب شدند.

همچنین پس از بحث و تبادل نظر و امتناع حمیدرضا نوربخش از قبولی سمت مدیرعاملی در دوره جدید، هیئت مدیره خانه موسیقی مقرر کرد تا پایان برنامه‌های جشن خانه موسیقی نوربخش همچنان عهده دار مدیرعاملی خانه موسیقی باشد.

نوربخش: آنجا که سخنان و نقدها از مرز اتهام و افترا فراتر رفت ما واکنش نشان دادیم چرا که در قبال شما یعنی اعضای همین مجمع مسئول و متعهد هستیم

همین مجمع به عهده ما گذاشته است موظفیم با افرادی که بدون سند و مدرک قصد تخریب اعضای محترم خانه را دارند برخورد کرده و پیگیر مسائل حقوقی اعضا باشیم و در نتیجه این مفتری که می‌خواهد با جار و جنجال و پیش

کشیدن موضوع شلاق و زندان حس ترحم هنرمندان را برانگیزاند و در واقع حقیقت را گم کند راه به جایی نخواهد برد و بهتر است به جای این کارها یا سند ارائه دهد و یا عذرخواهی کند.

پس از سخنان نوربخش، اعضای هیئت مدیره استعفای خود را اعلام کردند و هیئت رئیسه سنی جلسه تشکیل گردید. علی اکبر کردبچه (رئیس سنی)، وارطان ساهاکیان (ناظر اول)، نصرالله ناصح پور (ناظر دوم) و شهلا میلانی (منشی جلسه) بودند.

کاندیداهای عضویت در هیئت

مدیره خانه موسیقی به ترتیب حروف الفبا هنگامه اخوان، علیرضا آزادگان، بهداد بابایی، محسن رجب پور، مسعود شعاری، تقی ضرابی، داود گنج‌های، فرمان مرادی، هادی منتظری، رضا موسوی زاده، سید محمد میرزمانی و حمیدرضا نوربخش و کاندیداهای بازرسی پروازی و آذرهایمی اعلام شدند.

در ادامه هریک از کاندیداها به معرفی خود و برنامه‌هایشان برای عضویت در هیئت مدیره و بازرسی خانه موسیقی پرداختند و سپس رای گیری آغاز شد. این انتخابات با حضور همه اعضای مجمع عمومی و با اخذ ۵۰ رای برگزار گردید.

پس از شمارش آرا نتیجه انتخابات بدین صورت اعلام شد: حمیدرضا نوربخش (۴۴ رای)، داود گنج‌های (۴۲ رای)، مسعود شعاری (۳۵ رای)، تقی ضرابی (۳۴ رای)، هنگامه اخوان (۳۲ رای)، سید محمد میرزمانی (۳۱ رای)، و بهداد بابایی (۲۸ رای) به عنوان اعضای اصلی هیئت مدیره و فرمان مرادی (عضو علی البدل اول)، رضا موسوی زاده (عضو علی البدل دوم) همچنین آذرهایمی (۳۹ رای) به عنوان بازرس اصلی هیئت

گزارشی از مراسم تشییع مجید نجاحی، نوازنده پیشکسوت سنتور

وداع با سنتور نواز خاموشی

مجدید نجاحی در بهمن ماه ۱۳۱۳ در تهران، دیده به جهان گشود و از جوانی به یادگیری سنتور پرداخت. وی پس از پنج سال نواختن سنتور، با حسین قوامی، احمد عبادی، مرتضی محجوبی، نورعلی خان برومند و استادان دیگر آشنا شد و نزد آنان موسیقی را آموزش دید. نجاحی، در سال ۱۳۳۷ بنا به دعوت داود پیرنیا برای شرکت در برنامه گلها رفت و در برنامه‌های مختلف با هنرمندانی همچون حسین قوامی، اکبر گلپایگانی، محمدرضا شجریان، محمود خوانساری، ایرج، عبدالوهاب شهیدی و بسیاری از خوانندگان گلها همکاری کرد. نجاحی در دو سه دهه گذشته در انزوا بود و کمتر در محافل موسیقایی حضور پیدا می‌کرد. این هنرمند سرانجام روز ۲۱ مرداد چشم از جهان فرو بست.

رحمت دارم.
در ادامه مراسم بابک بختیاری، پشت تریبون قرار گرفت و ضمن بازگویی خاطره‌ای از مجید نجاحی درباره حضور وی در رادیو و برنامه گلها صحبت کرد. بختیاری در بخشی از سخنانش گفت: مرحوم پیرنیا رضا ورزنده را به عنوان اولین تکنواز سنتور به رادیو می‌آورد و بعد از ایشان استاد مجید نجاحی با گل‌های جاویدان شماره ۲۰ به خوانندگی عبدالعلی وزیری به جامعه معرفی می‌شود و به رادیو می‌آید.
بختیاری افزود: لحن ساز مجید نجاحی کاملا مشخص است و وقتی مضراب به سنتور می‌خورد می‌توان تشخیص داد نوازنده چه کسی است. ویریهایی که با دست دیگر روی سیم سنتور می‌دادند تحت تاثیر نوازندگان ویولون بود که لحن خاص خودش را داشت. در اینجا باید تاکید کنم آثار تکنوازان برنامه گلها و هنرمندان آن ثروت‌های ملی ما هستند که باید قدرشان را بدانیم.
پس از این سخنان حمیدرضا نوربخش (مدیرعامل خانه

مراسم تشییع پیکر زنده یاد مجید نجاحی (نوازنده پیشکسوت سنتور) ۲۴ مردادماه با حضور جمعی از هنرمندان و علاقمندان از مقابل تالار وحدت برگزار شد.

در ابتدای این مراسم که فرامرز امینی اجرای آن را به عهده داشت، فضل الله توکل، نوازنده پیشکسوت سنتور و از دوستان قدیمی مجید نجاحی پشت تریبون قرار گرفت و گفت: همه ما باید این راه را طی کنیم و به دیار دیگر برویم و هنرمند گرامی مجید نجاحی هم از میان ما رفت اما جایشان با آثار ماندگارشان پر خواهد شد. امیدوارم هموار حرمت این هنرمند عزیز را نگه داریم و همواره به یاد بیاوریم او چقدر برای موسیقی زحمت کشید.

توکل در باره نحوه آشنایی اش با مجید نجاحی گفت: روزی مرا به استودیوی کوچکی که در میدان ارک قرار داشت دعوت کردند و قرار بود با آقای گلپایگانی ضبط داشته باشم. آقای قوامی هم در آنجا حضور داشتند و در آنجا با مجید آشنا شدم و این آشنایی منجر به دوستی چندین ساله شد. برای روح این هنرمند آرزوی آرامش و

کشور، پیگیری‌های خود را از طریق خانه موسیقی ادامه خواهیم داد و اگر لازم باشد با بالاترین مسئولان و مراجع نظام هم صحبت و این مسائل را پیگیری خواهیم کرد.

در ادامه این مراسم سید عباس سجادی، شاعر و مدیر فرهنگسرای نیوران پشت تریبون قرار گرفت و گفت: فقدان هنرمند استاد نجاحی را تسلیت می‌گوییم.

حدود چهل روز پیش با فرزند استاد تماسی گرفتم تا حال ایشان را جویا شوم و مقدمات مراسم بزرگداشت ایشان را فراهم کنم، قرار بود دیداری صورت بگیرد که متأسفانه اجل مهلت نداد و ایشان از میان ما رفتند.

سجادی در سخنانش گفت: با همه جور و جفاهایی که دیگران به موسیقی روا می‌دارند، باید برسیم خود ما اهالی موسیقی با خودمان چه می‌کنیم؟ بخشی تاثیر گذار و بسیار مهم موسیقی ما سال‌های سال به دلیل سلیقه برخی از دوستان موسیقی دان دیگرمان خاموش ماند و این باعث شد بسیاری از هنرمندان ما در گوشه عزلت افسردگی بگیرند و اینگونه دنیا را وداع بگویند. چرا به کسانی مانند مجید نجاحی بی توجهی شد؟

وی افزود: برخی از کسانی که در شوراها حضور داشتند باعث شدند بسیاری از هنرمندان ما به دلیل سلیقه آنها خانه نشین شوند. باید بگذاریم مردم خودشان در مورد هنر تصمیم بگیرند. تا چیزی پیش می‌آید فقط می‌گوییم دولت برای موسیقی چه کاری کرده است. اما نمی‌گوییم در شوراهای سیاستگذاری چه کسانی هستند. می‌گوییم فلان موسیقی بزمی است مگر مردم آنها را گوش نمی‌دهند؟ هر موسیقی پاسخگوی بخشی از نیازهای مردم است.

وی در پایان گفت: باید سعی کنیم با همه هنرمندان و موسیقی‌ها مهربان باشیم تا شاهد جامعه‌ای شاداب باشیم و برای همه بزرگان آرزوی سلامتی دارم. پس از این سخنان جمشیدی پشت تریبون قرار گرفت و ضمن ادای احترام به زنده یاد مجید نجاحی یک قطعه آواز با شعی از مولانا در رثای این هنرمند فقید خواند.

در ادامه پیکر زنده یاد مجید نجاحی روی دست علاقمندان و هنرمندان حاضر تشییع شد و برای خاکسپاری به قطعه هنرمندان بهشت زهرا (س) منتقل شد. مراسم یادبود آن مرحوم ۲۶ مردادماه در مسجد جامع شهرک غرب برگزار می‌گردد.

موسیقی) در جایگاه قرار گرفت و با ابراز تأسف از درگذشت مجید نجاحی، نوازنده پیشکسوت سنتور گفت: این ضایعه را به خانواده هنرمند گرامی مجید نجاحی و به جامعه هنری تسلیت می‌گوییم. همه ما روزی به دنیا می‌آییم و روزی از دنیا می‌رویم و آنچه را در این میان انجام می‌دهیم باید برای آن پاسخگو باشیم. خوشا به حال استاد مجید نجاحی، هنرمند عزیزمان که در تمام عمر با برکت اش و زیبایی می‌آفریند و آزاری برای کسی ندارد.

حمیدرضا نوربخش با اشاره به برخی اظهار نظرها در مورد موسیقی و برگزاری کنسرت که در روزهای اخیر صورت گرفته است، افزود: موسیقی ما دوران خاص و عجیبی را تجربه می‌کند. در این روزها اخباری می‌شنویم که در طی این سال‌ها نمونه آن را بخاطر نداریم. موسیقی ما که در سال‌های پس از انقلاب اسلامی در همه صحنه‌ها خدمت‌گذاری کرده و در خدمت این مردم بوده است، امروز با عجیب‌ترین جفاها روبرو است و جسارت‌هایی به ساحت این هنر آسمانی می‌شود.

مدیرعامل خانه موسیقی گفت:

هنرمندان مظلوم موسیقی ما در تمام این سال‌ها به این مردم و ملک خدمت کردند. آیا رواست امروز به بهانه تعطیلی یک برنامه کنسرت هر کسی به خودش اجازه بدهد هرگونه توهین و اسائه ادبی را به ساحت این هنر و هنرمندان روا بدارد؟ کجای کنسرت موسیقی اشکالی دارد؟ برنامه‌ای که جمعی از هنرمندان هنرشان را صادقانه برای مردم به نمایش بگذارند و مردم هم با اشتیاق به این جلسه هنری بروند، آیا این گناهی نا بخشودنی است؟

نوربخش گفت: ضوابط و مقررات را

همه ما می‌دانیم و سال‌هاست در این کشور زندگی می‌کنیم. خود هنرمندان بزرگترین ضابط و ناظم هستند. هنرمندان ما با اخلاق، با شخصیت هستند و طرازهای دینی و اخلاقی را خوب می‌فهمند. مردم هم اینها را خوب می‌فهمند. روا نیست علیرغم مقررات و قوانینی که داریم کسانی به خودشان اجازه دهند در مورد این مسائل تصمیم بگیرند. این مملکت ملک طلق هیچکس نیست.

مدیرعامل خانه موسیقی گفت: ضمن سپاسگزاری از پیگیری‌های وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزیر محترم

نوربخش: آیا رواست امروز به بهانه تعطیلی یک برنامه کنسرت هر کسی به خودش اجازه بدهد هرگونه توهین و اسائه ادبی را به ساحت این هنر و هنرمندان روا بدارد؟

* بهروز مبصری

نگاهی به آثار ضبط شده میرزا حسینقلی

نیز ریاست گروه موسیقی دربار را بعهده داشت. از جناب میرزا حسینقلی سه دوره صفحات گرامافون به ضبط رسیده که بیانگر استادی و توانمندی ایشان است وی در سن ۶۱ سالگی در سال ۱۲۹۴ در تهران فوت میکند مقبره اش در امامزاده چهارده معصوم میدان شوش واقع است که در باز سازی امام زاده به سال ۱۳۷۲ش از بین رفت.

ای که قصد هلاک من داری

صبر کن تا ببینمت نظری
(سعدی)

ضبط دوم پاریس ۱۹۰۷م ۱۲۸۶ش

هامبارسوم تاجر مسیحی روسی الاصل (پدر لورتا هنرپیشه سینما) با مشارکت و سرمایه گذاری جهت بدست آوردن امتیاز نمایندگی فروش صفحات گرامافون پنج تن از هنرمندان را برای ضبط صفحه راهی پاریس می کند جناب میرزا حسینقلی سرپرست گروه ۵۳ ساله نوازنده تار ۲ سید احمد خان ساوهای سارنگی ۵۵ ساله خواننده ۳ باقرخان رامشگر ۳۴ ساله نوازنده کمانچه و داماد جناب میرزا حسینقلی ۴ میرزا اسدالله خان انارکی نوازنده تار و سنتور حدود ۶۵ ساله و محمد باقر معروف به باقرلیو براساس آنچه در عکسها مشاهده شده حدود ۳۲ ساله در این سفر هنرمندان اولین قرارداد ضبط صفحات را در پاریس با دو کمپانی کابوس و عدن منعقد می نمایند بر طبق مدارکی که در اداره اسناد ملی موجود است قرار بود در بخش اول ۲۰۰ صفحه وارد شود ولی به دلیل آغاز جنگهای داخلی سه ساله دوره استبداد صغیر آنچه تا کنون مشاهده شده ۸ عدد صفحه یا ۱۶ روی صفحه میباشد که ۶ روی صفحه اثر تک نوازی از جناب میرزا حسینقلی است که به ترتیب همایون نی داوود مخالف چهارگاه رهاب ماهور و حصار ماهور می باشد.

و ۳ اثر در چهارگاه با آواز سید احمد خان ساوهای چهارگاه زابل و حصار مخالف و مغلوب و ۴ اثر کار ارکستری ۱ ارکستر رهاب ۲ ارکستر بیداد ۳ ارکستر ازن دره ۴ ارکستر ماهور و ۲ اثر نیز با کمانچه باقرخان که گیلکی و تصنیف می باشد که با آواز سید احمد خان ساوهای است که به نمونه ای اشاره می گردد

چهارگاه شماره کاتالوگ ۷۱۷۱۵۰ ۲۲ تار میرزا حسینقلی آواز سید احمد خان ساوهای شعر از فانی.

رسید باد صبا مژده بهار امروز

ز توبه توبه کم هزار بار امروز

ز نکبت گل سوری اعتدال هوا

چون به آینه ماند به کوی بار امروز

میرزا حسینقلی فراهانی (۱۲۹۴-۱۲۳۳) فرزند علی اکبر خان فراهانی در کودکی پدرش را از دست داد و نتوانست از وی در تار نوازی بهره مند گردد و نزد پسر عموی خود آقا غلامحسین و برادر بزرگش میرزا عبدالله تحت تعلیم قرار گرفت وبواسطه مهارت فوق العاده و حافظه قوی و استعداد سرشار به سرعت در نوازندگی پیشرفت کرد و سرآمد نوازندگان تار شد و مدتی

ضبط اول ۱۲۸۴ش تهران

بعد از اعطای امتیاز ضبط صفحات گرامافون از طرف مظفرالدین شاه قاجار به کمپانی گرامافون رکورد که در آخرین سال حکومت او بود به استناد گزارش ماکسیم پیک مسؤولیت ضبط به عهده ژنرال زان باتیست لورور ۱۸۴۲ فوت ۱۹۰۹م واگذار می گردد که وی نتوانست به تعهدات خود عمل کند سپس این مسؤولیت به قلی خان شاهی میرسد که مجموعه کاملی از هفت دستگاه به صورت سری صفحات پشت سرهم ضبط میگردد که شور و نوا و سه گاه توسط ایشان به ضبط میرسد ولی به دلیل کهنوت سن این مسؤولیت به جناب میرزا حسینقلی می رسد که در ادامه ضبط دستگاه همایون چهارگاه ماهور و راست پنجگاه توسط جناب میرزا حسینقلی و آواز سید احمد خان به ضبط می رسد که مجموعاً ۱۵ روی صفحه گرامافون از تار جناب میرزا حسینقلی به ضبط می رسد.

اولین اثر ضبط شده از تار جناب میرزا حسینقلی تک نوازی است که در دستگاه ماهور گوشه های دلکش و عراقی و ۱ و ۲ میباشد نکته آنکه کمپانی گرامافون صفحات ضبط شده را به عنوان یک کالای صنعتی در نظر داشته و فروش صفحات و برگشت سرمایه محاسبه میشده حتی امروزه سی دی تک نوازی کمتر از کار گروهی با خواننده تولید میگردد مگر آنکه نوازنده از مقام والای استادی کامل برخوردار باشد که جناب میرزا حسینقلی جایگاه شاخص خود را در عرصه موسیقی گوشزد میکند سومین اثر ایشان در ماورا لنهر با آواز سید احمد خان است و سپس آذربایجانی و بیات کرد و بعد ضبط سری آواز دستگاه چهارگاه تا پایان مخالف و مغلوب با آواز سید احمد خان به ضبط می رسد هم چنین ۲ تصنیف نیز در چهارگاه با سید احمد خان ضبط شد که به نمونه ای از آثار ضبط شده اشاره می گردد

آواز ماورالنهر شماره کاتالوک ۴۱۲۰۵۵ تار میرزا

حسینقلی آواز سید احمدخان

گر کنم بر سر وفات سری

سهل باشد زبان مختصری

در کار ارکستری همگی باهم و خیلی هماهنگ به خواندن و نواختن تصنیف پرداخته‌اند.

ضبط سوم ۱۲۹۱ش تهران

در این سال پایان دوره استبداد صغیر است و گرامافون به عنوان اولین رسانه صوتی آرام آرام در میان مردم جا باز میکند این واقعه مقارن است با خارج شدن موسیقی از انحصار دربار و رواج یافتن تصانیف عارف قزوینی در میان مردم و هم چنین اولین ضبط‌های موسیقی از صدای سه بانوی پیشگام افتخار خانم امجد خانم و زری خانم است اهداف کمپانی صفحه پر کنی و رویکرد آن بیشتر تصانیف عارف قزوینی بوده دو سوم آثار ضبط شده به صدای بانوان اختصاص دارد سید احمد خان به دلیل شکایت از هامبارسوم و وجود قانون کاپیتولاسیون عملاً از گردونه ضبط خارج شده و خوانندگانی چون محمدخان (پدر حسینقلی طاطایی نوازنده ویلن) و جناب دماوندی با تار جناب میرزا حسینقلی به ضبط آثار می‌پردازند در این سری ضبط ۱۳ اثر از جناب میرزا حسینقلی به ضبط میرسد که اولین آن اصفهان با آواز جناب دماوندی است و مجموعاً ۶ اثر با صدای ایشان به ضبط می‌رسد.

اصفهان دشتی قطار افشاری ابو عطا شوشتری هم چنین دو اثر در ماهور و تصنیف بیات ترک با آواز محمد خان بلبل به ضبط می‌رساند و ۵ اثر تک نوازی نیز از تار جناب میرزا حسینقلی ۱ پیش در آمد ماهور ۲ سه گاه ۳ زابل و حصار ۴ مخالف ۵ صفحه معروف شور .

از جناب میرزا حسینقلی مجموعاً سه دوره ضبط صفحه که ۱۴۴ اثر موجود است به ضبط رسیده که امروزه ملاک و مصدر نوازندگان تار میباشد به نمونه‌ای اشاره میگردد

ابو عطا شماره کاتالوگ ۱۴۱۲۶۹۲ آواز جناب دماوندی تار میرزا حسینقلی شعر حافظ
چو یار برسد صلح است عذر می‌خواهد

توان گذشت ز جور رقیب در همه حال

ویژگی‌های نوازندگی جناب میرزا حسینقلی

۱ برخورداری از تکنیک بالا در نوازندگی و مفهوم بودن جملات در عین سرعت نوازندگی

۲ شفافیت در رنگ صدای ساز ایشان و مضراب بسیار شفاف با توجه به اینکه تکنولوژی ضبط در آن دوره بسیار پایین بوده

۳ قدرت و صلابت مضراب وی در تار نوازی کاملاً مشهود است
۴ نحوه نواختن ریز که در ریز پیوسته صدای مضراب راست قویتر

از مضراب چپ شنیده می‌شود و مضراب یکنواخت ندارد و حالت موجی مانند به کششها می‌دهد که در آواز قدما وجود داشته است
۵ استفاده از دراب چهار تایی یا ریز ناقص که برای اتصال جملات و اشاره از آن استفاده میکند علی اکبر خان شهنازی از درابهایی سه تایی استفاده می‌کرد و وجه تمایز پدر و پسر را می‌رساند

۶ چهار مضراب‌های تند و سریع با استفاده از مضراب‌های دوارست چپ و خراش مانند

۷ جواب آواز که بیان وزن شعری که خواننده می‌خواند هماهنگی دارد و به جای جواب تحریر آواز تحریرهای سازی که نمونه آن در ردیف سازی وجود دارد استفاده میکند

۸ در صفحات تک نوازی تسلط خیره کننده وی به ساز و دانش وسیع او در نغمه پردازی کاملاً هویداست

از شاگردان برجسته ایشان میتوان به درویش خان نی داوود فخام الدوله بهزادی یوسف فروتن و تنی چند اشاره داشت

منابع و مأخذ:

کلاس دیسکو گرافی آذر ماه ۱۳۸۵ش مدرس امیر منصور
کتاب موسیقی عصر مشروطه مسعود کوهستانی نژاد نشر مهر نامک ۱۳۸۴ش
جزوات صفحه سنگی شماره یک تا هفت
کلبانگ سربلندی بهمن کاظمی ص ۸۵ انتشارات نشر آثار هنری متن ۱۳۸۴ش

پا نوشت

هامبارسوم اولین نمایندگی فروش صفحات گرامافون رکورد در ایران که بعدها تبدیل به هیز مستر ز ویس شد
سیداحمد خان ساوه‌ای سارنگی تولد ۱۲۳۱ش فوت ۱۳۱۹ش
باقرخان تولد ۱۲۵۸ فوت ۱۳۳۸
میرزا اسدالله خان همین قدر بدانیم که بزرگتر از جناب میرزا بوده
محمد باقر از تولد و فوت او اطلاعاتی به دست نیامد
جناب دماوندی فرزند ملاعلی فوت ۱۳۵۲ش خردادماه مزارش در حسینیه احمد آباد است که خود بنیانگذارش بوده

گزارشی از مراسم یادمان مصطفی کمال پور تراب در چهلمین روز درگذشت‌اش

وداع با معلم بخشنده

روزهای اول تابستان ۹۵ با خبر تلخی آغاز شد. مصطفی کمال پور تراب، معلم راستین موسیقی ایران از میان ما رفت و اندوهی در دل خیل شاگردان و علاقمندانش نهاد.

داشتن شاگردانش افتخار می‌کرد و عشق او در آرزوی سرافرازی کشور و مردم یکی از نکاتی بود که هیچ‌گاه آنها را فراموش نخواهم کرد. موفقیت شاگردانش دلمشغولی همیشگی ایشان بود. امیدوارم جوانان و ما هنرمندانی که در سال‌های دور افتخار شاگردی در مکتب وی را داشتیم از داشته‌های این هنرمند پند گرفته و استفاده کنیم و بتوانیم از این آموزه‌ها برای ادامه دادن ارزش‌های ایشان استفاده کنیم.

بزرگ‌ترین خصلت استاد پور تراب بخشندگی است بود

در ادامه نازنین جلالی فراهانی، از شاگردان زنده یاد مصطفی کمال پور تراب پشت تریبون قرار گرفت و گفت من در مدتی شاگرد آقای پور تراب بودم و هنوز خودم را شاگردشان می‌دانم. در این مدت بالغ بر ده سال که در خدمت‌شان بودم، همه زندگی‌ام را و در دهه اول تمام یافته‌های علمی‌ام را مدیون ایشان هستم. همیشه از بخشندگی ایشان همه جا صحبت شده و فکر می‌کنم همه این را می‌دانند. مهمترین عنصر وجودی آقای پور تراب یکی تلاش و مطالعات علمی‌شان و دیگری بخشندگی ایشان بود. تا زمانی که زنده بودند اساتید مختلف و خانه موسیقی همیشه در کنار ایشان بود و تنها و محکم‌ترین حمایت‌کننده استاد پور تراب بود. ایشان به افراد زیادی کمک کردند که امروز در میان ما هستند و همه از خصلت بخشندگی ایشان به خوبی با خبریم.

نازنین جلالی در پایان سخنانش گفت: سال گذشته زمانی که

مراسم تشییع پیکر زنده یاد مصطفی کمال پور تراب، استاد موسیقی ایران و نایب رئیس شورای عالی خانه موسیقی ۴ تیرماه با حضور چهره‌های شاخص و مسئولان فرهنگی، هنرمندان موسیقی، شاگردان و علاقمندان وی از مقابل تالار وحدت برگزار شد. در ابتدای این مراسم دکتر محمد سریر، رئیس پیشین هیئت مدیره خانه موسیقی در جایگاه حاضر شد و گفت: استاد مصطفی کمال پور تراب از جمله هنرمندانی بودند که به معنا و مفهوم واقعی کلمه می‌توانیم نام استاد را برای وی به کار گیریم. او شاگردان زیادی داشت که هم اکنون این شاگردان به عنوان استاد فعالیت خود را در عرصه موسیقی ادامه می‌دهند.

استاد پور تراب نمادی از کوشش و بهره‌گیری از زندگی بود وی افزود: وسعت دانش و تجربه به همراه حافظه قوی یکی از ویژگی‌های منحصر به فرد زنده یاد کمال پور تراب بود که برای همه ما آموزنده است. او علاوه بر تسلط بر موسیقی ملی و موسیقی جهانی در حوزه شریعت، مبانی دینی، ریاضی، ادبیات و حتی کاربرد کامپیوتر تجربه‌های گرانمایی داشت. او هنرمندی بود که با تمام توان خود برای اعتلای هنر موسیقی تلاش کرد و به اعتقاد من نمادی از کوشش، تلاش و بهره‌گیری از فرصت‌های زندگی بود که تا آخرین ساعات گرانبهای خود به آن توجه می‌کرد.

رئیس هیئت مدیره وقت خانه موسیقی در ادامه گفت: زنده یاد پور تراب همیشه نگران شاگردانش بود. وی هنرمندی بود که همواره به

با اندیشه پور تراب وداع نکنیم

در ادامه سید عباس سجادی (مجری) از حمیدرضا نوربخش (مدیرعامل خانه موسیقی) برای سخنرانی دعوت کرد. نوربخش در ابتدای سخنانش گفت: این لحظات چقدر سخت است که باید با یک استاد واقعی، کسی که برای همه ما پشت و پناه، حامی و معلم بود وداع کنیم. امروز خواستیم که از طرف شورای عالی خانه موسیقی و از طرف استاد شجریان عزیز، رئیس محترم شورای عالی خانه موسیقی - که همین لحظه برای ایشان آرزوی سلامتی داریم - خدمت جامعه موسیقی و خانواده محترم استاد پور تراب عرض تسلیت داشته باشیم.

نوربخش گفت: ما شخصیتی را از دست دادیم که بی نظیر و کم نظیر بود. کسی که این توفیق را داشت که بیش از هفت دهه از عمرش را معلم باشد و تا آخرین لحظات عمرش این معلمی را داشت و در هر جلسه‌ای که حضور پیدا می‌کرد سعی می‌کرد برای اطرافیان آموزنده باشد. ایشان هیچ وقت از آموختن عار نداشت و با همه بزرگی و استادی اش این را عار نمی‌دانست که چیزی را از یک جوان یاد بگیرد و این را بیان می‌کرد و از آن فرد تشکر می‌کرد. نوربخش در بخش دیگری از سخنانش گفت: بزرگترین خصلتی که استاد پور تراب داشتند بخشندگی ایشان بود و هیچ دلبستگی به دنیا و ظواهر دنیا نداشتند. تمام کلاس‌هایی که داشتند بطور رایگان تدریس می‌کردند و حتی در صورت نیاز به شاگردانشان کمک هم می‌کردند. شنبه گذشته که در خدمت ایشان بودم صحبت‌ها و نصایحی داشتند و باز برای هر نوع همکاری اعلام آمادگی کردند. در انتخابات خانه موسیقی با انگیزه و شور کاندیدا شدند و خودشان را در معرض رای گذاشتند و این خصلت کمی نیست. استاد پور تراب در جلسات شورای عالی با اینکه از نظر سنی از همه بزرگتر بودند، ریاست شورا را به استاد شجریان سپردند و گفتند چون ایشان شخصیتی است که بسیار کارسازتر و موثرتر هستند.

نوربخش در ادامه با اشاره به کسانی که همواره در کنار زنده یاد پور تراب بودند گفت: باید چند تشکر کم از کسانی که در این سال‌ها و بعد از فوت همسر استاد پور تراب که تنها شده بودند به ایشان خدمت می‌کردند. افراد وفاداری با صفا و صداقت در کنار ایشان بودند. یکی از این افراد خانم نازنین جلالی هستند که من در این سال‌ها شاهد بودند استاد پور تراب از ایشان راضی بودند و مانند یک دختر که مراقب پدرش است از استاد مراقبت می‌کردند. آقایان دکتر پویان آزاده، فرشاد شیخی هم از همین افراد بودند که در کنار استاد پور تراب حضور داشتند.

نوربخش در پایان گفت: همچنین آقای حمیدرضا عاطفی، معاون محترم اجرایی خانه موسیقی و پژوهشگر گرامی از کسانی بودند که همواره در کنار آقای پور تراب همواره حضور داشتند. امیدوارم خداوند روح استاد پور تراب را قرین رحمت قرار دهد و ما با پیکر پور تراب وداع کنیم و با اندیشه پور تراب وداع نکنیم که او دانشمند و پژوهشگر و جویای علم و هنر و منادی وحدت بود.

پور تراب در کسوت معلمی هر آنچه داشت می‌بخشید

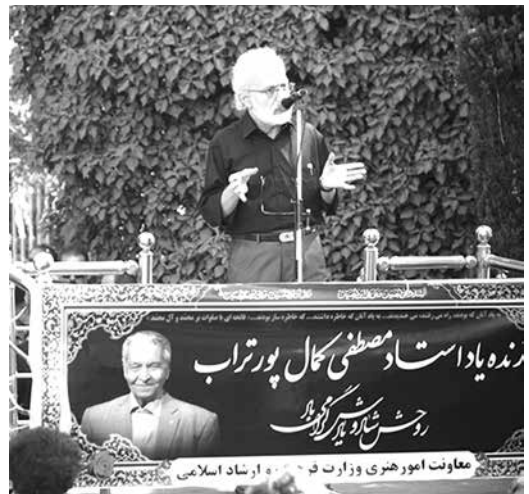
در ادامه داود گنجی‌ای، عضو شورای عالی و هیئت مدیره خانه موسیقی در جایگاه سخنرانی حاضر شد و به نقل خاطره‌ای از

زمین خوردند و دستشان دچار شکستگی شد از من و شاگردشان آقای شیخی خواستند که هیئت امنایی با حضور خانه موسیقی تشکیل شود و افرادی را اعم از خانه موسیقی و وزارتخانه و غیره را انتخاب کردند و فرمودند تمام سرمایه‌های معنوی ام اعم از کتاب‌ها و سازها در راه موسیقی، متعلق به خانه موسیقی و جامعه موسیقی است و از اینها باید برای جامعه موسیقی بهره برداری شود. در ادامه گروه کر ارکستر سمفونیک تهران به رهبری رازمیک اوحانیان و پیانوی نیلوفر بدرکوهی قطعه‌ای کلاسیک را در سوگ استاد مصطفی کمال پور تراب اجرا کردند.

پور تراب معلم پنهان و آشکار اهالی موسیقی بود

سپس اسماعیل تهرانی (رهبر ارکستر شهر تهران) در جایگاه حاضر شد و به بیان خاطراتی از استاد پور تراب پرداخت. تهرانی در سخنانش گفت: تمامی ما انسان‌ها از بدو تولد تحت تاثیر دو معلم هستیم، اول معلم آشکار و دوم معلم پنهان که معلم پنهان همان خانواده و جامعه هستند و معلم آشکار همان معلم مدرسه و دانشگاه است که مصطفی کمال پور تراب تنها کسی بود که هر دو نقش را برای همه ما هنرمندان به خوبی بازی کرد. او هم معلم پنهان و هم معلم آشکار بچه‌های موسیقی بود و این ویژگی بزرگی است که ما در کمتر کسی آن را مشاهده کردیم. بنده به سهم خودم می‌توانم بگویم که تمام اهالی هنر موسیقی شاگرد ایشان بودند بنابراین به تمام اهالی هنر فقدان وی را تسلیت می‌گویم.

استاد پورتراب از نسل شکوهمند، با معرفت و عزتی بالا بود

در ادامه مراسم، شهرام ناظری (خواننده پیشکسوت موسیقی ایران) در جایگاه حاضر شد و گفت: من از جمله هنرمندانی بودم که در طول این ۳۷ سال به صورت انفرادی فعالیت می‌کردم و عضو هیچ دسته و گروهی نبودم و حتی در بسیاری از جلساتی که حضور پیدا می‌کردم به دلیل انزوی‌های منفی که از این برنامه‌ها دریافت می‌کردم ترجیح می‌دادم حضور آنچنانی در ماجرا نداشته باشم اما وقتی که استاد پورتراب را می‌دیدم عشق می‌کردم و از او انزوی مثبت می‌گرفتم. او یکی از امیدهای من در موسیقی بود که متأسفانه از دنیا رفت.

شهرام ناظری گفت: نسل استاد مصطفی کمال پورتراب نسل شکوهمندی بود که از معرفت بالا و عزت طبع بزرگی

دیدارهایش با استاد پورتراب پرداخت. گنجهای در بخشی از سخنانش گفت: یکبار ایشان سرزده به همراه آقای عاطفی به منزل ما آمدند از همسرم تشکر کردند و گفتند از اینکه از داود من مراقبت می‌کنید متشکرم و گویا من هم مانند فرزندان ایشان بودم. بعد از این صحبت‌ها با هم همنازای ویولن و پیانویی داشتیم. در کسوت معلمی آنچه را که داشت می‌بخشید. ایشان هیچوقت حتی یک ریال تقاضای پول یا وام نکرد اما سازش را به کسی بخشید که فکر می‌کرد حقتش در یک جشنواره ضایع شده است. ایشان بسیار راحت از دنیا رفت.

وی افزود: استاد پورتراب همیشه خوب و سالم زندگی کرد و همیشه از خواهر برادرشان یاد می‌کرد که اینها را بزرگ کرده‌اند. آقای پورتراب در حین عشق و انجام وظیفه درگذشت. ایشان همیشه توصیه می‌کرد در خانه موسیقی نباید اختلافات زیاد باشد که مبادا کسانی سو استفاده کنند.

گزارشی از یادمان مصطفی کمال پورتراب

پیچ‌خیز در این دنیا کم نمی‌شود

بودند. خداوند انشاءالله به همه اهل هنر و موسیقی که در جامعه ما هستند، عمر نافع و طولانی عطا کند. بعد از پایان سخنرانی مدیرعامل خانه هنرمندان، دکتر پویان آزاده یکی از شاگردهای پورتراب قطعه‌ای را با پیانو به یاد این هنرمند فقید اجرا کرد.

بردبار و صریح بود

در ادامه این مراسم محمد سریر آهنگساز و عضو هیئت مدیره کانون مدرسان خانه موسیقی گفت: استاد پورتراب بیش از نیم قرن، یکی از جریان‌های اصلی آموزش و نشر موسیقی در ایران بود. من در ۱۰ سال گذشته، سه بار در بزرگداشت‌های وی صحبت کردم و ایشان به بنده لطف داشتند و ابراز علاقه می‌کردند که صحبت کنم. ولی واقعا هیچوقت نتوانستم یک سطر از توانایی‌ها و ظرفیت‌های این هنرمند را بازگو کنم. به هر حال چند نسل از دوستان موسیقی‌دان ما مستقیماً شاگرد آقای پورتراب و چند نسل هم از موسیقی‌دان‌ها از شاگردان شاگردهای وی بوده‌اند. به نوعی می‌توان گفت همه موزیسین‌ها در یک دوره‌ای در کلاس‌های وی حضور داشته‌اند و یا حداقل از کتاب‌هایشان استفاده کرده‌اند و به نوعی آموزش غیر حضوری دیده‌اند.

رییس شورای عالی خانه هنرمندان گفت: به نظر من استاد پورتراب یکی از اسطوره‌هایی بود که تمام زندگی خود را در جهت منفعت جامعه فدا کرد. من واقعا یاد این بزرگوار را گرامی می‌دارم و باز هم می‌گویم که جایش در بین ما خالی است. به هر حال امیدوارم شاگردانی که این هنرمند تربیت کرده حداقل یک مقداری

یادمان زنده یاد مصطفی کمال پورتراب همزمان با چهلمین روز درگذشت معلم و استاد پیشکسوت موسیقی ۱۱ مردادماه به همت خانه موسیقی در تالار استاد جلیل شهناز خانه هنرمندان ایران برگزار شد.

در ابتدای مراسم مجید رجبی معمار، مدیرعامل خانه هنرمندان ایران با اشاره به مراسم بزرگداشت استاد پورتراب در خانه هنرمندان ایران گفت: قرار بود که طی ماه‌های گذشته مراسم بزرگداشتی را برای استاد پورتراب برگزار کرده و نشان و تندیس خانه هنرمندان ایران به این چهره ماندگار موسیقی تقدیم کنیم. اما تقدیر الهی این چنین رقم خورد که ایشان از بین ما بروند.

دغدغه استاد پورتراب عمری نافع بود

وی ادامه داد: یکی از مسائلی که اهل معرفت خیلی به آن تاکید می‌کنند و درسی برای تک تک ماست، عمر نافع است. اینکه هر کسی برای خودش یک محاسبه داشته باشد که عمرش را چگونه گذرانده است. ما معتقدیم که در روز حساب سوال می‌شود که عمرت را چگونه گذراندی؟ از جانب خیلی از بزرگان و نه فقط بزرگان اسلام هم توصیه شده که عمر انسان، مفید و نافع باشد. من در نگاهی که به زندگی این استاد بزرگ داشتیم، یافته‌ام که دغدغه دائمی این استاد فرزانه هم تاکید بر عمر نافع بوده است. وی حتی چند روز قبل از مرگ آن هم در سن ۹۲ سالگی، در کنار توجه به مسائل علمی، ترجمه، تحقیقی و کار هنری به ورزش و جسمشان نیز توجه بسیاری داشتند و در طول عمرشان بسیار ساعی و فعال

برخوردار بودند، او هنرمند بسیار بزرگی بود که ای کاش قدر او را بیشتر می‌دانستیم. کاش کاری می‌کردیم که از معرفت استاد و شکوهمندی وجود ایشان درس بگیریم. ای کاش ذهن‌های کوچک را کنار بگذاریم و مثل این هنرمند همواره به پندآموزی توجه کنیم اما هیچ وقت این کار را نمی‌کنیم و هر روز بدتر می‌شویم. استاد مصطفی کمال پورتراب یکی از کسانی بود که من عاشقش بودم و وقتی او را می‌دیدم روحم شاد می‌شد و از او انرژی می‌گرفتم.

شهرام ناظری در پایان سخنانش قطعه آوازی با شعر مولانا به یاد استاد مصطفی کمال پورتراب خواند و سپس بیکر استاد پورتراب روی دست علاقمندان تشییع و برای خاکسپاری به قطعه هنرمندان بهشت زهرا (س) منتقل شد. همچنین مراسم یادبود زنده یاد پورتراب ۵ تیرماه در مسجد نور واقع در میدان فاطمی برگزار شد.

حمایت‌های استاد پورتراب را حتی پس از رفتن

شان حس می‌کنم

در ادامه سیدمحمد میرزمانی رئیس هیات مدیره خانه موسیقی و از شاگردان زنده یاد پورتراب ضمن بیان خاطراتی از نحوه آشنایی با زنده یاد پورتراب گفت: تمام ابعاد آقای پورتراب را همه می‌شناسد و می‌دانند که بزرگترین بُعد وی، بعد علمی است. ما این حجم از کتاب، مقاله، اثر، ترجمه و وسعت شاگرد را از هیچ‌کس دیگر سراغ نداریم. اما یک جمله می‌خواهم بگویم که شاید باورتان نشود. آقای چکناوریان هم فرمودند که آقای پورتراب به خیلی‌ها کمک کردند اما من زندگی‌ام را مدیون آقای پورتراب هستم. من حمایت وی را از سال ۵۳ تا همین حالا احساس می‌کنم به طوری که حتی پس از مرگ استاد، حمایت‌ها و زنده بودن او را احساس می‌کنم.

وی افزود: حدود چند سال پیش ما با روسا و مدیران ارشد یکی از سازمان‌های دولتی جلسه‌ای داشتیم که در آن جلسه تسلط آقای پورتراب روی اسماء قرآنی برای من بسیار جالب توجه بود. چند سال پیش هم شورای استفتاء دفتر مقام معظم رهبری از بعضی از هنرمندان دعوت کرد که در آنجا درباره موسیقی صحبت کنند. جناب آقای پورتراب هم در آن جلسه حضور داشتند. بعد از آن جلسه، آقای پورتراب یک مقاله تدوین کردند تا جایگاه موسیقی را در جمهوری اسلامی تثبیت کنند و برای من خیلی جالب بود که شناساندن موسیقی به شورای استفتاء دفتر مقام معظم رهبری تا این اندازه برای این هنرمند مهم است.

بعد از صحبت‌های رئیس جدید هیئت مدیره خانه موسیقی، کوارتت زهی قطعاتی را از ساخته‌های پورتراب به یاد استاد نواختند. آخرین سخنران برنامه پری زنگنه بود که با بیان این نکته که درختان ایستاده می‌میرند قطعه شعری کوتاه را در وصف این آهنگساز فقید خواندند و سپس نگین سریر هم قطعه‌ای را با پیانو به‌عنوان حسن ختام برنامه اجرا کرد.

به رفتار استاد پورتراب جامه عمل بپوشانند.

دومین برنامه موسیقی این مراسم هم توسط گروه آوازی تهران به رهبری میلاد عمرانلو به اجرا درآمد که به قطعه‌ای از باروک و یک قطعه معاصر اختصاص داشت.

درخت پورتراب همچنان میوه می‌دهد

لوریس چکناوریان آهنگساز پیشکسوت و رهبر ارکستر موسیقی نیز در این مراسم با اشاره به ویژگی‌های پرشمار زنده یاد پورتراب بیان کرد: زمانی که بزرگوارانی پیش از من سخنرانی می‌کردند من نشسته بودم و به این فکر می‌کردم که آیا فکر بودن و نبودن در این دنیا وجود دارد که شکسپیر می‌گوید بودن و نبودن؟ به نظر من نبودن وجود ندارد. هیچ چیز در این دنیا گم نمی‌شود، سر سوزن هم گم نمی‌شود. بعضی مواقع ما آن را می‌بینیم و بعضی مواقع نمی‌بینیم، همانطور که فرشته‌ها را ممکن است ببینیم و یا ممکن است نبینیم. استاد پورتراب هم از نظر من واقعا یک فرشته بود و من از این هنرمند خیلی چیزها یاد گرفتم.

وی افزود: آقای پورتراب کسی بود که من را او آموختم، آدم واقعا نباید خودش را جدی بگیرد. آدم کسی نیست و چیزی ندارد که خودش را جدی بگیرد زیرا هر چه داریم از خداوند می‌رسد و به او برمی‌گردد. استاد پورتراب هرآنچه که حس می‌کرد را می‌گفت و از هیچ چیزی بیم نداشت. درستش هم همین است که آدم صادقانه همه چیز را بگوید. ممکن است ما الان او را نبینیم اما همانطور که گفتم، هیچ چیز در این دنیا گم نمی‌شود. آقای پورتراب هم گم نشد و همین حالا در اینجا نشسته است. الان ما ایشان را نمی‌بینیم اما روزی خواهیم دید چون هیچ چیز گم نمی‌شود.

چکناوریان تاکید کرد: استاد پورتراب، دل بزرگی داشت، او ثروت داشت ولی ثروتش برای خودش نبود. او هر چه از علم و مال دنیا داشت را به شاگردانشان می‌داد. ما دیگر همچین کسی را در میانمان نداریم اما باز هم می‌گوییم که استاد پورتراب همچنان در بین ما هستند و درخت پورتراب همچنان میوه می‌دهد.

* نازنین جلالی فراهانی

نقش تئاتر در اپرا

جشن‌های روستایی که مردم در آن بصورت گروهی آواز می‌خواندند و می‌رقصیدند اقتباس شد. به این صورت که تئاتر در جشن‌های روستایی نمایان گردید و سپس به شهرها روانه شد و چندین بار در سال در جشن‌ها و اعیاد مردمی از سپیده دم تا غروب آفتاب اجرا می‌شد. یونانیان بر خلاف امروز برای پیشبرد اهداف خود، دین را سرمشق قرار نمی‌دادند و فقط از طریق تئاتر به اصول عالییه اخلاقی پی می‌بردند و اصول مذهبی و مبنای اخلاقی تا مدت‌های مدید باهم رابطه نداشتند و کم‌کم توسط اشعار حماسی هومر و تراژدیهای آشیل و سوفوکل و اوری پید بهم پیوستند و در ابتدا تراژدی نویسان آثاری می‌ساختند که فقط شامل صحبت‌های یک هنرپیشه و پاسخ گروه همسرایان بود، سپس این آثار شکل تازه‌ای از گفتگو توأم با بازیگری با محتوای ادبی در موضوع‌های متنوع یافت.

در قرن دهم، برخی از قطعات ادبی با موضوع احادیث و روایات تاریخی به همراه تفسیر همان متن ضمن برگزاری برخی از مراسم کلیسایی و ایفای تکنیک‌های نمایشی بر روی صحنه و حیاط کلیسا شکل گرفت و این نوع نمایش‌ها، میستر (mystere) نامیده شد. در این دوره اگرچه موسیقی با نمایش همراه بود ولی این موسیقی تنها شامل آوازها و ترانه‌های رایجی بود که بصورت تجملاتی بکار می‌رفت و تأکیدی بر مفهوم ادبی خاص نداشت، پس نمی‌توان ریشه تئاتر غنایی را وابسته به قرون وسطی دانست و تنها اواخر قرن شانزدهم، تئاتر لیریک یا غنایی که به لحاظ موسیقایی حائز اهمیت است شکل می‌گیرد.

با ظهور دین مسیح، مراسم مذهبی کلیسای کاتولیک، تزئینات و تجملات کلیسایی مختلف، محیط مناسبی را برای یک هنر نمایشی که با آواز توأم بود ایجاد کرد و عواملی مانند چیدمان گروه کر در محلی که بالاتر از سطح زمین قرار داشت و تزئین با پارچه‌های زیبا و شیشه‌های رنگی در اطرافش، قرار گرفتن میزی در وسط برای مجریان صحنه با پوششی مجلل که قسمت جلوی صحنه را از تماشاچیان مجزا می‌کرد و... در واقع دلیلی شد تا تئاتر گویاترین هنر برای نمایش صحنه‌های نوع زندگی، اخلاق و... به شمار بیاید و کلیسا اولین دلیل نمایش و صحنه آرایه‌های در غرب شد و بدنبال نشانه‌های اعتراض بازیگران در نمایش‌هایشان با اشاره به کلیسا و مقامات دولتی با برخوردهای مختلف روبرو شده و چون حقایق زندگی و مسائل سیاسی را بصورت طنز بیان می‌کردند به آنها عنوان دلچک اطلاق گردید و بعدها این هنر که زبان توده مردم بود بصورت تئاتر کمدی جلوه گر شد.

در قرن دوازدهم بازیگران نمایش‌های رومی با پیروی از شیوه اجداد خود که نمایش‌هایشان بصورت تئاترهای خیابانی بود، اشعار عاشقانه، شاعرانه و اشعار در وصف طبیعت را بصورت نمایش و گونه‌ای که در آن شعر به نثر نزدیک شده و توأم با موسیقی، اجرا کرده و به این ترتیب

اپرا (opera) جمع واژه اُپوس (opus) واژه لاتین و به معنای اثر و عمل، مهم‌ترین فرم موسیقی باروک و یکی از کاملترین فرم‌های موسیقی است که ریشه در نمایش‌های یونان و روم توأم با موسیقی و شعر دارد و در قرون وسطی منجر به ایجاد مادریگال و درام‌های مذهبی گردیده است. کلمه اپرا از سال ۱۶۴۴ مورد استفاده قرار گرفت و تا قبل از این تاریخ اپرا را مولودرام یا درام موسیقایی می‌نامیدند و در فرانسه به آن تراژدیک لیریک می‌گفتند، اپرا که تا مدت‌ها پدیده تجملاتی اشرف و از نظر اقتصادی به شاهان، ثروتمندان و... وابسته بود و در تالارهای عظیم و باشکوه به نمایش در می‌آمد، امروزه به دلیل مسائل اقتصادی روند چشمگیر خود را از دست داده است. اپرا با مقدمه‌ای به نام اورتور یا پرلود که در وصف مضمون نمایش و قبل از نمایش اپرا توسط ارکستر نواخته می‌شود، آغاز می‌گردد که این فرم توسط "لولی" موسس اپرای ملی فرانسه تعیین گردید و اورتور ایتالیایی برای اولین بار توسط الکساندر اسکارلاتی از اساتید اپرای ناپل ایتالیا پی ریزی شد. آوازهای اپرا شامل دو قسمت: آریا و رچیتاتیو (Aria & Recitative) به این معنا که آریا همان بخش اصلی اپرا و قسمتی است که توسط یک خواننده اجرا می‌گردد و رچیتاتیو بخشی که بصورت گفتار بیان می‌شود و یک مکالمه آوازی است که تمام کلام بر روی اصوات موسیقی معنا می‌دهد که اغلب قبل از آریا و در اپرای ایتالیایی رابطه بین دو آریا محسوب می‌شود. هر اپرا از یک یا پنج پرده و گاهی در میان آنها قطعاتی توسط ارکستر نواخته می‌شود که به آن اینترلود یا انترآکت می‌گویند و به ضرورت باله و سویت نیز در اپرا بکار می‌روند.

با توجه به زادگاه اپرا در قرن شانزدهم میلادی در ایتالیا ولی تاریخ پیدایش هنر اپرا شامل یک انقلاب و تحول تدریجی در هنر خوانندگی و بازیگری بوده است که روی هم رفته این دوران بیش از ۳۰۰ سال به طول انجامیده و تاریخچه بازی بر روی صحنه به همراه آواز حدود پنج قرن قبل از میلاد مسیح و دوره سوفوکل و آشیل و سایر نمایشنامه نویسان باستان می‌گردد. و از آنجا که وجود موسیقی و نمایش در کنار هم بیشتر در ذهن مخاطب و بیننده تأثیر گذار خواهد بود، سازهای بادی و زهی توأم با موسیقی در نمایش‌های اپرا و آوازهای گروهی همراه شد و پس از مدت‌ها سه هنر آواز، موسیقی و بازیگری در کنار هم شکل مستقل پیدا یافت.

در سده‌های پنجم و ششم قبل از میلاد، هزاران تراژدی و کمدی با موضوعات جبر و اختیار در حیات انسان، دولت و تکالیف مدنی، عشق، خانواده و... شکل گرفت که امروزه به جز تعداد معدودی از آثار تراژدی نویسان بزرگ یونان باستان (آشیل، سوفوکل و اودی پید) آثار دیگری در دست نیست.

در قرن ششم قبل از میلاد در آتن، تئاتر و نمایش از نمایش‌های

تئاتر به عنوان جوهره اپرا شکل گرفت و در قرن سیزده نمایش‌ها کمی شکل مذهبی به خود گرفته و روحانیت کلیسا به منظور توجه بیشتر مردم به وقایع زندگی افراد برجسته مذهبی، در پای محراب‌ها و حیاط کلیساها به اجرای نمایش‌های مبادرت ورزیدند. در قرن دوازدهم یکی از محلات پاریس به نام سن ژرمن که مرکز فعالیتهای آکزیستانسیالیست‌ها بود، نمایش‌هایی به منظور توجه بیشتر عموم همچون: شعبده بازی، معرکه گیری و خیمه شب بازی و... شکل گرفت، بطوری که باعث ایجاد نگرانی سایر انواع تئاترها و نمایش‌ها شد و با اعتراض تئاترهای رسمی و مجاز از این نوع نمایش‌ها جلوگیری و حتی صحبت‌های آنها بر روی صحنه ممنوع گردید. بدین صورت هنرمندان نمایش‌های عمومی برای ادامه معاش خود کارشان را به این شکل ادامه دادند که مقصود و گفته‌های خود را بر روی طوماری می‌نوشتند و به جای صحبت کردن آن را به تماشاچیان نشان می‌دادند و با ممنوع شدن هرگونه آوازی در نمایش‌ها، تشکیلات ارکستر نیز محدود و تنها از یک ابوا و دو ویولن استفاده می‌شد. کم‌کم ایده جدیدی برای ارتباط به مخاطب شکل گرفت و تابلویی که حاوی اشعاری ساده بود همراه با نام بردن نام یکی از ترانه‌های مشهور بر روی صحنه نمایش می‌آمد و مردم همزمان با اجرای نمایش و نگاه کردن به متن تابلو، ترانه نوشته شده را بصورت گروهی می‌خواندند و بازیگران صرفاً به حرکات و ایفای نقش می‌پرداختند و بدین شکل اولین بار اپرا کمیک بوجود آمد و روز به روز پیشرفت‌های چشمگیری پیدا کرد و تا قرن هجدهم ادامه و با احیای مجدد آن توسط ژان لویی موتیه به اوج و شکوفایی رسید و بزرگتری اپرا کمیک‌ها توسط افرادی همچون: کامپرا، دتوش، فاور و... خلق شد.

آنچه که موجب به وجود آمدن اپرا گردید، تکامل آوازهای فردی و گروهی در قرن ۱۵ و ۱۶ میلادی بود که به صورت ویلانلا (Villanella, کانتسُ نِتا Canzonetta)) و مادریگال (Madrigale)) درآمد. در اواخر قرن شانزدهم موسیقی، دوره پیدایش تئاتر غنایی (لیریک) که بتدریج موفقیتی شگفت‌انگیز پیدا کرد، پلی فونیک آوازی به اوج خود رسید و بتدریج جنبه علمی یافت و چون

آهنگسازان ایتالیایی علاقمند به موسیقی آوازی ملودیک بودند و پیچیدگیهای موسیقی پلی فونیک را دوست نداشتند، برخلاف سایر آهنگسازان کشورهای دیگر بدنبال شیوه جدیدی از موسیقی که پلی فونی مادریگال که گونه‌ای از آوازهای عاشقانه برای توصیف و بیان احساسات و حالات درونی بود روی آوردند و در نیمه دوم قرن شانزدهم، انجمن‌های ادبی و هنری مختلفی به منظور اصلاحات هنری و ترویج و احیای اصول یونان باستان در شهرهای مهم ایتالیا دائر و اولین گردهمایی اپرا توسط گروهی روشنفکر ثروتمند در فلورانس که مهد فرهنگی ایتالیا بود، شکل گرفت و بیش از صد سال شمال ایتالیا تنها کانون فرهنگی هنری بشمار می‌رفت که با پیگیری و کشف تراژدی‌های قدیم یونان، هنر بزرگ اپرا بنیان نهاده شد، البته اولین اپرا به نام «دافه» (Dafe) اثر ژاکوپ پری (Gacopo peri) آهنگساز معروف و آوازه خوان سرشناس در سال ۱۵۹۴ که هنوز اپرا نامیده نمی‌شد، شکل گرفت که این اثر از افسانه‌های قدیمی یونان و نام یکی از حوریان دریایی و معشوق آپولون بوده که برای گریز و رهایی از دست آپولون به دستور خدای خدایان به درخت غار تبدیل می‌شود و متأسفانه از موسیقی این اثر امروزه چیزی در دسترس نیست. این اپرا به منظور ازدواج‌های چهارم پادشاه فرانسه با ماری دومدیسسی تصنیف شده بود با اورتوری شروع می‌شد و شامل پنج پرده بود که در پایان هر پرده، آوای کر به گوش می‌رسد و از همین نقطه اپرا بصورت تک صدایی شکل گرفت و تکامل پیدا کرد. از آنجا که در سال ۱۵۸۱ در فرانسه نمایشی به نام «رقص کمیک ملکه» بوجود آمد که با موسیقی و رقص توأم بود، نمی‌توان نقش فرانسه را در شکل گیری اپرا نادیده گرفت زیرا اولین تمایلات بازگشت به هنر باستانی یونان در برخی از محافل ادبی و هنری فرانسه نمایان شد و در سال ۱۴۷۲ اولین کوششی که محتوای آن با افسانه‌های اساطیری کلاسیک بود با خلق قطعه «ارفه» توسط آنجلوپولیتسیانو در مانتوا به شیوه نمایش‌های اخلاقی قرون وسطی بر روی صحنه قرار گرفت که متأسفانه از موسیقی این اثر نیز چیزی در دست نیست.

(عضو پیوسته کانون مدرسان خانه موسیقی)

نگاهی به روند داوری دوسالانه کتاب

کتاب‌های ترجمه مورد ارزیابی هیئت داوران قرار گرفت. این دوره از داوری کتاب برتر موسیقی با همکاری موسسه «خانه کتاب» انجام شد که بیشتر جلسات داوری در همان موسسه و بر اساس جداول امتیازبندی شده‌ی خاص این موسسه با مشورت و هماهنگی خانه موسیقی انجام گردید. بطور مثال در سال‌های گذشته بخش‌هایی مانند مشخصات ظاهری کتاب‌ها به عنوان یک مجموعه‌ی دارای امتیاز مجزا در نظر گرفته نشده بود و کلیت این موضوع را در نظر می‌گرفتند. امسال با استفاده از تجربه سه دوره داوری کتاب در خانه موسیقی و فرم‌های پیشنهادی خانه کتاب بسیاری از این موارد نیز به فرم‌های امتیاز دهی داوران اضافه شد تا با بررسی دقیق و چندوجهی کتاب‌های رسیده، نتیجه در جشن سالانه خانه موسیقی اعلام گردد.

هیئت داوران این دوره از دوسالانه کتاب برتر جشن خانه موسیقی حمیدرضا اردلان، هومان اسعدی، آروین صداقت کیش هستند که در جلسات منظم، مستمر و طولانی، با دقت به بررسی کتاب‌ها پرداختند.

در یکی از جلسات پایانی داوری آروین صداقت کیش به عنوان نماینده هیئت داوران در مورد ارزیابی کلی اش از کتاب‌های رسیده به دبیرخانه جشن گفت: فعلا نمی‌توان نتیجه نهایی را بطور کامل

چهارمین دوسالانه کتاب برتر موسیقی همزمان با جشن هفدهمین سال تأسیس خانه موسیقی ایران برگزار می‌شود. فراخوان ارسال آثار به دبیرخانه جشن از تیرماه سال جاری منتشر گردید که با استقبال مولفان و ناشران کتاب‌های موسیقی مواجه شد و در نهایت با تمدید ۱۰ روزه مهلت ارسال آثار به پایان رسید. کتاب‌های رسیده به دبیرخانه جشن خانه موسیقی ۴۱۱ عنوان است که ۲۴۳ جلد در بخش کتاب‌های آموزشی، ۱۰۶ جلد در بخش کتاب‌های تالیفی-پژوهشی و ۶۲ جلد در بخش

دکتر حمیدرضا اردلان

وجود دارد که یک متن آموزشی ۵۵ سال می تواند بدون تغییر دوام بیاورد و کتاب اصلی این رشته باشد. بن دو جنبه می تواند مورد بررسی قرار بگیرد. تجدید چاپ کتاب های آموزشی در اینجا نگران کننده نیست، وقتی نگران کننده می شود که آموزش دهندگان احساس کنند این با نیاز روز آموزشی متناسب نیست که این باید در جای دیگری مورد بررسی قرار بگیرد چون باید بصورت موردی مورد بحث قرار بگیرد.

صداقت کیش در باره شاخه های مختلف داوری دوسالانه کتاب جشن خانه موسیقی گفت: داوری در سه بخش کلی کتاب تالیفی-پژوهشی، ترجمه و آموزشی صورت گرفت. تجربه داوران در جلسات داوری به این صورت بود که در مواردی با کتاب هایی مواجه شدیم که لزوما در این سه طبقه بندی قرار نمی گرفتند. مثل چاپ عکسی اسناد قدیمی موسیقی یا آوانویسی، یا انتشار پارتیتورها یا تنظیم قطعات ... علت این است که این طبقه بندی کلی است و امسال هم در کمیته داوران بحث هایی شد که نیاز است تقسیم بندی ها و شاخه های بیشتری وجود دارد. ولی چون فراخوان بر اساس همین سه بخش از پیش منتشر شده بود، تصمیم گرفتیم تغییری در آن ندهیم.

این پژوهشگر موسیقی درباره دیدگاه خود به داوری کتاب گفت: کار داوری بسیار سخت است و با احترام به همکارانم نتیجه داوری را وحی منزل نمی دانم. نتیجه داوری، کمابیش برآیند نظرات آن لحظه ما است و هیچوقت فکر نکرده ام اگر قرار است در مورد این کتاب ها یا آثار صوتی داوری کنم و آن نظری که از هیئت داوران بیرون می آید، حتما آخرین و تنها نظر ممکن در این مورد است. اما در اینجا تمام تلاش خود را کرده ایم که آن نظری که از هیئت داوران اعلام می شود صادقانه، عادلانه و درست باشد.

دکتر هومان اسعدی

آروین صداقت کیش

اعلام کرد. من در دوره های قبل به عنوان داور حضور نداشتم ولی از آنچه شنیده ام اینطور بر می آید که عناوین کتاب های رسیده بیشتر از دوره های قبل بوده و کاندیداهای کتاب های برگزیده رقابت تنگاتنگی در این دوره با هم دارند.

صداقت کیش نظرش را درخصوص کتاب های موسیقی که در بازار کتاب منتشر می شود اینگونه بیان کرد: چه وقتی به عنوان مخاطب کتاب ها را نگاه می کنم یا الان که به عنوان یکی از داوران کتاب های موسیقی را مورد ارزیابی قرار می دهم به این نتیجه می رسم که کتاب های منتشر شده چند دسته اند. یک دسته در رده کتاب سازی هستند و نیازی را برطرف نمی کند و حتی با ورق زدن این کتاب ها هم نمی توانیم متوجه شویم که دلیل انتشار این کتاب ها چیست. در بخش گردآوری و تالیف این موارد بسیار شایع شده و این تنها مساله موسیقی نیست و در تمام صنعت نشر، مفهوم، نشر و تالیف در ایران است و در شاخه های دیگر هم مشاهده می کنیم که تعدادی کتاب منتشر می شود که ارزش چندانی ندارند. اینکه چرا چنین متن هایی را نوشته اند یا منتشر کرده اند هم جای بررسی دارد.

وی افزود: تعدادی از کتاب ها هستند که بارها تجدید چاپ شده اند و این را نیاز بازار تعیین می کند. بطور مثال دستور سنتور فرامرز پایور از سال ۴۱ تا الان تجدید چاپ می شود. تا آنجایی که حافظه من یاری می کند در ماده اصلی این کتاب تغییری صورت نگرفته است یا کتاب آموزش سه تار جلال ذوالفنون، کتاب هنرستان ویولن و تار و سه تار سال ها منتشر شده اند و این انتشار مجدد را نیاز مخاطبان و از یک طرف ارزش متن آموزشی که با آن روبرو هستیم تعیین می کند. نمی خواهم در اینجا اسطوره ای درست کنم ولی باید ببینیم چقدر یک متن آموزشی خوب طراحی شده است که از سال ۴۱ تا الان تکرار می شود و اگر بخواهیم نیمه خالی لیوان را ببینیم، می گویم چه تحرک کمی در آموزش ما

فرهنگ شریف در آسمان اوج گرفت

فرهنگ شریف، استاد موسیقی و نوازنده صاحب نام تار بامداد ۱۷ شهریورماه بر اثر بیماری و کهولت سن در ۸۵ سالگی در تهران دارفانی را وداع گفت. مراسم تشییع پیکر این هنرمند برجسته ۲۰ تیرماه با حضور جمع زیادی از علاقمندان، هنرمندان و مسئولان فرهنگی هنری از تالار وحدت تهران تشییع شد.

موسیقی این سرزمین جاودانه خواهد ماند. در اینجا تسلیت خودم و جامعه موسیقی و خانه موسیقی را همه علاقمندان اعلام می‌کنم و برای همه آرزوی سلامتی دارم. در اینجا از دو مرد قلندر یاد میکنم که از عزیزترین‌ها برای فرهنگ شریف بودند، آقای ارزنگ و آقای حسین عبدالعلی همیشه همراهِ فرهنگ شریف بودند و از ایشان و همسر استاد شریف هم تشکر می‌کنم.

ابراز تاسف از فقدان دوست دوران کودکی

در ادامه این مراسم حسین خواجه امیری (ایرج) استاد و پیشکسوت آواز ایرانی پشت تریبون قرار گرفت و با ابراز تاسف از درگذشت فرهنگ شریف در سخنان کوتاهی گفت: من و فرهنگ شریف از کودکی با هم بودیم و با هم همکلاس بودیم. بیشتر

در ابتدای این مراسم عباس سجادی (مجری مراسم) از پیام تسلیت دکتر نوبخت (سخنگوی دولت) برای فقدان فرهنگ شریف قدردانی کرد و سپس پیام پروین صالح، همسر هوشنگ ظریف (استاد تار) به مناسبت فقدان فرهنگ شریف قرائت شد.

حمیدرضا نوریبخش، مدیر عامل خانه موسیقی ایران نخستین سخنران این مراسم بود. نوریبخش در ابتدای سخنانش با ابراز تاسف از فقدان استاد فرهنگ شریف گفت: نمی‌خواهیم باور کنیم که فرهنگ شریف را از دست داده‌ایم. مردی که بیش از شش دهه از عمر شریف اش را به هنر و فرهنگ این مرز و بوم خدمت کرد. ایشان از نوجوانی نبوغ اش در هنر موسیقی آشکار شد و از سنین نوجوانی در کنار بزرگان آن دوره نشست و هنرنمایی کرد.

صفا و صمیمیت وجود فرهنگ شریف در سازش

متبلور بود

نوریبخش گفت: چه کسی است که با نغمه‌های آسمانی این مرد به فضای بی انتها پر نکشیده باشد؟ آن صفا و صمیمیتی که در وجود فرهنگ شریف بود، در سازش هم متبلور بود. افسوس که در این چند سال اخیر به ناگهان ضعف جسمانی به او دست داد و ما مدتی بود که از پنجه‌های سحر آمیز او محروم بودیم. ولی فرهنگ شریف آنقدر آثار دارد که نسل‌های آینده از این آثار بهره خواهند برد.

مدیرعامل خانه موسیقی گفت: نام فرهنگ شریف در تاریخ

که یک کلمه پشت سر کسی حرف بزند. این یکی از اخلاق پسندیده ایست که یک هنرمند می تواند داشته باشد.

این نوازنده و مدرس تار و سه تار در پایان گفت: فرهنگ شریف، شریف زیست و شریف هم از دنیا رفت خدایش بیامرزد و ما سعی کنیم که اخلاق پسندیده ایشان را سرلوحه زندگی خودمان قرار دهیم.

در ادامه مراسم منصوره رضایی همسر زنده یاد فرهنگ شریف پشت تریبون قرار گرفت و در سخنانی شیوا گفت: فرهنگ شریف هنرمندی بزرگوار و تکرارناشدنی است که باید در این لحظات که جسم او از پیش ما پرواز کرده است، از دل سخن بگوییم. من طی سال‌های اخیر که در کنار این بزرگمرد موسیقی اصیل ایرانی بودم، همیشه سعی کردم که او را از دریچه استاد فرهنگ شریف نگاه کنم. امیدوارم توانسته باشم به عنوان یک همسر، وظیفه‌ام را ادا کنم.

وی افزود: استاد فرهنگ شریف عاشقانه زندگی کرد و مضراش را در عشق پیدا کرد. او با مضراش با همه گفتگو می کرد و با مضرابی عاشقانه با همه آدم‌های پیرامون خود سخن می گفت. من خود به یاد دارم که در همین چند هفته اخیر دائم به من می گفت که آیا من زنده می مانم؟ و من در پاسخ به او می گفتم تو همواره زنده می مانی و این عشق تو باعث ماندگاری همیشگی تو در بین مردم خواهد بود.

همسر زنده یاد فرهنگ شریف گفت: استاد فرهنگ شریف ریشه‌ای به قامت موسیقی ایرانی داشت که در تاریخ زیبا و دوران طلایی موسیقی ماندگار و ساخته شد و همیشه باقی خواهد ماند. وی در پایان سخنانش از حضور مردم در این مراسم قدردانی کرد. پایان بخش مراسم قطعه آوازی بود که توسط قاسم رفعتی، خواننده پیشکسوت قرائت شد و سپس پیکر زنده یاد فرهنگ شریف به سمت قطعه هنرمندان بهشت زهرا (س) تشییع شد. مراسم یادبود این هنرمند برجسته نیز ۲۳ شهریورماه در مسجد جامع شهرک غرب برگزار گردید.

لازم به ذکر است، خانه موسیقی افتخار داشت تا در جشن چهاردهمین سالگرد تاسیس این نهاد در ۲۲ مهرماه ۱۳۹۲ در تالار وحدت با حضور هنرمندان برجسته و مسئولین موسیقی نیز از مقام هنری این هنرمند ارزنده تجلیل کند.

برنامه‌های من در گلها هم با آقای شریف بود. روحشان شاد و امیدوارم که بستگان‌شان بخصوص برادرشان سلامت باشند و از همه مردم برای حضورشان تشکر می کنم.

سپس داریوش پیرنیاکان (نوازنده پیشکسوت تار) پشت تریبون قرار گرفت تا در باره زنده یاد فرهنگ شریف سخن بگوید. پیرنیاکان در سخنانش گفت: برای من بسیار سخت است درباره فقدان فرهنگ شریف حرفی بزنم، همیشه از علاقمندان ایشان بودم و ایشان هم به من لطف داشتند. اگر بخواهیم در مورد هنر فرهنگ شریف صحبت کنیم مثل این است که من از آفتاب سخن بگویم. آفتاب همیشه می تابد و خودش را نشان می دهد.

ماندگار ترین نوازندگان تار

پیرنیاکان گفت: فرهنگ شریف یکی از ماندگارترین نوازندگان تار سرزمین ایران است. نوازنده‌ای که از نوجوانی در رادیو تکنوازی و بداهه پردازی کرد. روزی در خدمات استاد عبادی بودم و به ایشان گفتم شما از بداهه پردازان بسیار خوب و توانای موسیقی هستید. استاد عبادی گفتند: «فرهنگ از من بداهه نواز تواناتری است».

این نوازنده پیشکسوت تار گفت: فرهنگ شریف در بداهه پردازی و سونوریت و جنس صدای تار یکی از بهترین‌ها و شاید بهترین بود. در مورد آثار فرهنگ شریف می توان کتاب‌ها نوشت. ابداعاتی که در کوک‌های مختلف روی ساز داشتند و

استفاده از امکانات صدایی ساز روی سیم‌های مختلف یکی از ابداعات فرهنگ شریف بود.

پیرنیاکان با اشاره به خصوصیات اخلاقی فرهنگ شریف گفت: تنها چیزی که میتوانم در مورد شخصیت ایشان بگویم، اسم بسیار با مسمای ایشان بود. به تمام معنی با فرهنگ و شریف بودند. هر زمانی که ما با ایشان در سالهایی که خدمتشان میرسیدیم و گفتگو می کردیم، حتی یکبار ندیده ام

گزارشی از نشست‌های تابستانه خانه موسیقی

شعر و سخن و موسیقی با طعم اعتراض

در نشست‌های خانه که از حدود هفت سال پیش آغاز شده، اعضای خانه موسیقی در کنار هنرمندان و علاقمندان در روزهای پایانی هر ماه به ماه ۹ به میزبانی خانه موسیقیبه عنوان تنها نهاد صنفی اهالی این هنر شریف، دور هم جمع می‌شوند و به همین بهانه برنامه‌های متنوع موسیقی و سخنرانی‌هایی به مناسبت‌های مختلف اجرا می‌گردد. نشست تیر و مردادماه ۹۵ طبق توافق صورت گرفته و برای اجرای بهتر و در خور برنامه‌ها با همکاری فرهنگسرای ارسباران در این محل برگزار شد و نشست پایانی تابستان نیز به دلیل نزدیک بودن جشن خانه موسیقی و مسائل اجرایی در ساختمان شماره ۱ خانه موسیقی میزبان علاقمندان بود. آنچه در ذیل می‌خوانید گزارشی از نشست‌های تابستانی سال ۹۵ خانه موسیقی است:

فرهنگسرای ارسباران است که در کنار شما هستیم و امیدوارم این جلسات که هدف اش دوستی و دیدارهای اهالی هنر است، ادامه پیدا کند و ما بتوانیم فاصله‌ها را کم کنیم و دیدارها را زیاد کنیم. به دلیل شرایط اجتماعی که رد ایران بود، این فاصله‌ها زیاد شد. زندگی‌ها آنچنان که در تاریخ وجود دارد بسیار نزدیک به هم بود، از کتیبه‌ها و آثار هنری که به جای مانده می‌توانیم متوجه شویم که چقدر زندگی‌ها مشترک بود. به دلیل شرایط اجتماعی فاصله‌های زیادی را تجربه کردیم و به نوعی تکرر شده‌ایم. دکتر سریر گفت: اگر به موسیقی یا ورزش مان نگاه کنیم هم همینطور است. بسیار هم مرسوم شده که حتی در کارهای تجاری هم می‌گویند برای کارتان شریک نگیرید. این هم افزایی‌هایی که در کشورهای دیگر وجود دارد بخش بزرگ اش به دلیل همکاری است. حاصل همکاری دو نفر خیلی بیشتر از دو نفر است و وجه فزاینده‌ای در همکاری وجود دارد. همفکری

نشست تیرماه با یادکردی از هنرمندان سفر کرده

اولین نشست تابستانی سال ۹۵ خانه موسیقی، ۲۶ تیرماه با گرامیداشت دو هنرمند درگذشته تیرماه، مصطفی کمال پورتراب (استاد موسیقی ایران) و عباس کیارستمی (سینماگر برجسته جهانی) در فرهنگسرای ارسباران برگزار شد.

در ابتدای این نشست دکتر محمدسریر (عضو هیئت مدیره کانون مدرسان و رئیس سابق هیئت مدیره خانه) ضمن خوشامد به حضار گفت: در سال‌های اخیر یک احساس دوری بین هنرمندان پیدا شده و کمی از هم دور شده‌ایم و این برای بخش فرهنگ و هنر بسیار بد است و می‌تواند تأثیرات منفی در کار هنر بگذارد.

اگر طعم همکاری‌های مشترک را احساس کنیم به آن پایبند می‌شویم

وی افزود: امروز برای نخستین بار در نشست خانه در

پیانو برای حضار اجرا کرد. سپس مجری مراسم متنی را درباره زنده یاد عباس کیارستمی (کارگردان سرشناس جهانی) قرائت کرد و کلیپی از عکس‌های این هنرمند به همراه موسیقی متن فیلم «خانه دوست کجاست» برای حضار پخش شد.

شعر خوانی شاعر جوان، جواد زهتاب از دیگر بخش‌های این نشست بود. این شاعر چند دوبیتی از سروده‌های خودش را برای حضار قرائت کرد. سپس زمان خیری (نوازنده نی) در جایگاه حاضر شد و دقایقی در دستگاه همایون به بداهه نوازی پرداخت. پس از این بخش امیر مولوی (مجری برنامه) قطعه شعری را در وصف جوانی از زبان یک پدر سالخورده قرائت کرد که این بخش مورد توجه حضار قرار گرفت.

پایان بخش برنامه‌های این نشست اجرای موسیقی بختیاری توسط کورش اسدپور (آواز) و پیمان بزرگ نیانی بود که قطعاتی را با مضامین سوگ به یاد هنرمندان درگذشته اجرا کردند.

نشست مردادماه و اعتراض به موضع گیری‌ها علیه کنسرت‌های موسیقی

نشست ۳۰ مردادماه خانه موسیقی در حالی در ارسباران برگزار شد که در هفته‌های اخیر موضع گیری‌هایی نسبت به برگزاری کنسرت و اجرای موسیقی در استان خراسان بیان شده بود. مدیر عامل خانه موسیقی نیز در سخنانی در این نشست ماهیانه ضمن اعتراض شدید به این سخنان، به دفاع از حرمت هنر والای موسیقی پرداخت و مسئولان فرهنگی کشور و نمایندگان مجلس را به موضع گیری برای حل مساله پیش رو دعوت کرد.

حمیدرضا نوربخش (مدیرعامل خانه موسیقی) در ابتدا ضمن خوشامد گویی به حضار و اعضای خانه و همچنین تشکر و قدر دانی از مدیر و کارکنان فرهنگسرای ارسباران برای میزبانی این نشست، گفت: اخیراً مسائلی پیش آمده که مجبوریم با هم درد دل کنیم و صدای مظلومیت جامعه موسیقی را به گوش همه کسانی که گوش شنوایی دارند برسانیم. متأسفانه در این روزها مسائل تلخ و عجیبی را جامعه موسیقی تجربه می‌کند. قاعدتاً هر چه زمان بگذرد باید چالش‌ها کمتر شود چون فکر می‌کنیم حدود سی و هشت سال کافی است که هنرمندان موسیقی و جامعه موسیقی ثابت کند که خدمتگذار است و بتواند کارکردهای خود را در نشیب و فرازهای مختلف، همراهی و همدلی و تاثیر خودش را ثابت کند.

کردن زاینده ابتکارات و فعالیت‌هاست و ما متأسفانه از این قضیه دور شده‌ایم.

محمد سریر گفت: زمانی که بحث تشکیل انجمن‌های هنری بود، تشکیل برخی از اینها ممنوعیت داشت. البته خانه سینما زودتر از بقیه گشایش یافت که البته یک نهاد دولتی بود و زیر نظر وزارت ارشاد اداره می‌شد و حتی حساب‌هایشان به دست آنها بود. بعد از تشکیل خانه‌های دیگر، خانه سینما هم خواست خودش را از دولت جدا کند که اشکالات بسیاری پیدا شد. هدف این نهادها در حقیقت همین همکاری‌ها بود. این یک مشکل تاریخی است که با چند سال حل نمی‌شود ولی اگر بتوانیم اندیشه همکاری و همفکری را گسترش بدهیم در آینده خیلی بهتر خواهد شد. ما هنوز طعم همکاری مشترک را واقعا حس نکرده‌ایم. اگر با آن آشنا شویم به آن پایبند می‌شویم.

رئیس پیشین هیئت مدیره خانه موسیقی با اشاره به تغییراتی که در هیئت مدیره خانه موسیقی بوجود آمده گفت: این اتفاق مبارکی است که همه به تدریج در کارها شرکت کنند، ممکن است آن قدری که لازم است تجربه نداشته باشند ولی در دوره بعد خیلی بهتر می‌شود. تا تجربه نکنیم کاری را پیش نمی‌بریم و متأسفانه عادت نداریم از تجربه‌های دیگران استفاده کنیم. بهترین فعالیت‌ها در حوزه‌های مختلف و بخصوص حوزه فرهنگ همین کارهای جمعی است. همه دوستان موسیقیدان هم می‌دانند که همکاری‌های جمعی بخصوص در حوزه ارکسترال چقدر می‌تواند موثر باشد و همکاری و همفکری مثل سرنشینان یک کشتی می‌تواند همه را به طرف یک افق مناسب و روشنی پیش ببرد. هنرها بطور کلی از این همفکری‌ها بوجود می‌آید. در دوره‌هایی آثاری در حوزه موسیقی با کلام بوجود آمد که این آثار هنوز هم زنده هستند و همه اینها همین همفکری‌ها و همکاری‌های جمعی بود. اگر قطعه‌ای نوشته می‌شد وقتی قرار بود کلامی روی آن گذاشته شود با همفکری این کار صورت می‌گرفت و همه عوامل روی آن فکر می‌کردند و نظر می‌دادند و آثاری بوجود آمد که هنوز هم زنده است و روز به روز هم تاثیرش بیشتر می‌شود.

دکتر سریر در پایان سخنانش یاد دو هنرمند درگذشته تیرماه، مصطفی کمال پورتراب و عباس کیارستمی را گرامی داشت. در ادامه این مراسم فیلم کوتاهی درباره زندگی و آثار زنده یاد مصطفی کمال پورتراب (استاد موسیقی ایران) پخش شد و سپس پویان آزاده، از شاگردان زنده یاد پورتراب قطعه‌ای را با

بوده و احتیاج به این بوده که همه ید واحده باشیم، این هنرمندان موسیقی بودند که برای این اتفاقات پیشتاز بودند.

*مودب ترین به آداب

مدیرعامل خانه موسیقی گفت: در یکجایی به یکباره مواجه می شویم با اینکه یک مسئول محترمی مواضع عجیبی می گیرد و به کنسرت های موسیقی می تازد و کنسرت را یک امر قبیح معرفی می کند. کنسرت موسیقی چیز عجیبی نیست. کنسرت یک اجرای برنامه موسیقی است. موسیقی ما انواع اقسام مختلفی دارد. زمانی که عده ای در یک محفلی برای شنیدن یک نوا و نغمه موسیقی جمع می شوند. اتفاقا تا الان در استان خراسان با هر موسیقی که مواجهه صورت گرفته از جنس موسیقی ای بوده که مخاطبین آن مودب ترین به آداب هستند. در یک گرد همایی موسیقی سنتی مردم با تمرکز تمام و با سکوت حاضر می شوند تا تمرکز هنرمند بهم نخورد. کجا در برنامه موسیقی سنتی داریم که کسی با فرد کنار دستش حتی حرفی زده باشد. تا جایی که بگویند اینها در موسیقی سنتی دست می زنند و هورا می کشند و حرکات عجیب انجام می دهند. کجا چنین چیزی بوده؟ امیدوارم که این حرفها از روی نا آگاهی باشد.

نقش مراسم مذهبی و تعزیه در حفظ موسیقی ملی

حمیدرضا نوربخش افزود: باید آگاهی داد اگر این حرفها از روی آن نا آگاهی است. امیدوارم این حرفها به گوش مسئولان هم برسد که معنای کنسرت موسیقی کف و سوت و هورا و حرکات عجیب نیست. معنای آن اجرای برنامه موسیقی آن هم از این جنس هنر موسیقی است. انواع دیگری از موسیقی پر هیجان تر هم هست که در آن هم به هر حال هنرمند را تشویق می کنند. مگر اشکالی دارد؟ مگر در یک سخنرانی سخنران را تشویق نمی کنند و ابزار احساسات نمی کنند؟ مگر در اعیاد مذهبی که در رسانه ملی هم پخش می شود، آقایان مداحان وقتی در اعیاد برنامه پر شور و هیجان اجرا می کنند، مگر مخاطبینشان کف نمی زنند؟ کجای این مساله اشکال دارد؟

نوربخش گفت: مگر موسیقی ما با مناسک مذهبی منافاتی دارد؟ موسیقی سنتی ما بر آمده از دل دین و مذهب ما است. در چند صد سال یکی از بسترهای مهم حفظ، رشد و اشاعه موسیقی

تسویه حسابهای سیاسی

وی افزود: قاعدتا باید اینها ثابت و چالش ها کم شده باشد ولی متأسفانه ناگهان با اتفاقی شگفت مواجه می شویم و می بینیم هجمه عجیب و غریبی به سمت موسیقی آغاز می شود. مقداری از آن ممکن است قابل درک باشد چون خیلی چیزها بهانه رقابت های سیاسی قرار می گیرد ولی موسیقی نباید دستخوش این مسائل قرار بگیرد. انتظار داریم که سیاسیون تسویه حساب هایشان را جای دیگری انجام دهند، چرا هنرمندان و جامعه موسیقی را به میان می کشند؟ چرا موسیقی مظلوم را اینگونه به مسلخ می برند؟!

نقش آثار موسیقی زمان انقلاب

حمیدرضا نوربخش گفت: مگر هنرمندان موسیقی چه کرده اند؟ این موسیقی مورد ظلم قرار گرفته ولی امروز بسیار شگفت است. موسیقی از ابتدای انقلاب اسلامی یعنی از موقعی که حرکت فراگیر مردم آغاز می شود، موسیقی هم در کنار این مردم بوده و نقش تاریخی خود را انجام داده. آثاری که به هیچ عنوان قابل انکار نیست و در همه این سالها هر زمانی که رسانه ملی می خواهد سالگرد این رخداد تاریخ معاصر را مرور کند، از موسیقی کمک می گیرد. آنچه ای که بتواند تمام ذهن و ضمیر مردم را در یک برهه تاریخی به آن واقعه مهم سوق دهد، فقط موسیقی است. زمانی که آن سرودها و آثار جاودان موسیقی در آن برهه آفریده شده، پخش می شود، تمام جامعه رنگ و بوی دوره انقلاب را به خود می گیرد.

حضور موسیقی و موسیقیدانان در دوران دفاع مقدس

وی افزود: این موسیقی در آن دوره به طرز شگفتی توانست بین همه اقشار ملت همدلی ایجاد کند و چه آثاری که از بزرگان موسیقی ما از استاد شجریان و جناب شهرام ناظری گرفته تا محمدرضا لطفی، پرویز مشکاتیان و حسین علیزاده و دیگران خلق شد، مجموعه چاوش ها همه تحت تاثیر آن مقطع تاریخی بود. از مقطع انقلاب عبور می کنیم به دوران دفاع مقدس می رسیم. مگر این هنرمندان موسیقی نبودند که در کنار رزمندگان از همه هستی این مملکت دفاع کردند؟ مگر در بین هنرمندان موسیقی شهید نداریم؟ مگر جانباز و آزاده نداریم؟ آثار زیادی در آن دوره هشت ساله برای بسیج مردم و برای روحیه دادن به رزمندگان و تهییج آنها خلق شد. حتی هنرمندان موسیقی در جبهه ها هم حضور داشتند. حتی برای ایجاد فضای دفاع مقدس که هفته آن خیلی هم دور نیست از همین موسیقی ها برای یاد آوری استفاده می شود.

پیشتازان وحدت ملی

نوربخش گفت: چطور است که عده ای همه اینها را فراموش می کنند و یادشان می رود اینها همان هنرمندان موسیقی هستند که خودجوش - و نه به فرموده هیچکس - همه جا و در هر برهه ای با مردم بودند و هر اتفاقی که در این کشور افتاده اینها در کنار مردم ایستاده اند. هر زمانی که احتیاج به همدلی این مردم

انتظار از نمایندگان مجلس

مدیرعامل خانه موسیقی با تاکید بر اینکه به عنوان نماینده جامعه موسیقی این سخنان را مطرح می‌کند، گفت: انتظار ما از نمایندگان مردم خیلی بیشتر از اینها است. نمایندگانی که بخصوص در این دوره با اراده این مردم و با حمایت از جامعه موسیقی و جامعه هنری به مجلس رفتند، چرا سکوت اختیار کردند؟ مگر پاسداری از قانون وظیفه مجلس نیست؟

وی افزود: از آقای دکتر عارف رئیس محترم فراکسیون امید مجلس انتظار داریم و می‌گوییم آقای دکتر عارف، به این جامعه نا امید، امید بدهید. شما نماینده اول مردم این شهر هستید. امروز مردم و جامعه موسیقی از شما انتظار دارند در مجلس باید یک حرکت جدی صورت بگیرد. اگر این بی قانونی‌ها جلوی پیش گرفته نشود، فراگیر می‌شود. کما اینکه زمه‌هایی هم الان از گوشه کنار کشور بگوش می‌رسد. واقعا باعث تاسف است که دیگران هم به تاسی از این قضیه بگویند در فلان استان هم ما ماموسیقی نمی‌خواهیم.

نامه به رهبری

مدیرعامل خانه موسیقی تاکید کرد: امیدواریم این مشکلات از سر راه جامعه فرهنگی کنار برود البته ما در خانه موسیقی داریم پیگیری می‌کنیم. ما طی نامه‌ای از مقام معظم رهبری به عنوان عالی‌ترین مقام کشور درخواستمان را مطرح کردیم، برای اینکه الان متأسفانه این مساله در واقع دعوائی بین قوا شده و طبیعی است که رهبری معظم به دلیل اینکه فرمایششان فصل الخطاب است باید به این مساله رسیدگی کنند و امیدوارم این مساله ختم به خیر شود و دیگر شاهد این مسائل تلخ نباشیم.

اتحاد برای موسیقی

نوربخش در بخش دیگری از سخنانش در باره خانه موسیقی

مذهب و مراسم مذهبی بوده است. در قالب همین مراسم روضه خوانی و تعزیه این مسائله صورت گرفته است. تعزیه یکی از مهمترین ارکان اعتلای موسیقی بوده. چرا می‌خواهیم اینها را جدا کنیم؟ چرا هر چیزی را می‌خواهیم مبتذل جلوه دهیم. البته موسیقی مبتذل هم داریم.

پخش موسیقی در منقبت حضرت امام رضا (ع)

در رسانه ملی

مدیرعامل خانه موسیقی گفت: اینکه بگوییم در یک شهر و بخاطر موقعیت خاص مذهبی آن شهر و وجود مقدس حضرت امام رضا(ع) موسیقی نباید اجرا شود هیچ توجیه قانونی ندارد؛ چرا باید بگوییم شان این شهر نیست که در آن موسیقی اجرا شود. چرا نیست؟ مگر آثار موسیقایی در منقبت حضرت امام رضا(ع) تولید نشده است؟ مگر همین آثار از رسانه ملی پخش نمی‌شود؟ چرا آنجا کسی حرف نمی‌زند؟ مگر برای بزرگان دین مان آثار موسیقی نساختیم و اجرا نکردیم؟ چطور در آنجا کسی نمی‌گوید شان آن بزرگان خدشه دار شده؟ حالا چطور برای اجرای یک برنامه این صحبت‌ها می‌شود؟ حداقل بیاییم مرزی بگذاریم و بطور کلی نباید صورت مساله را حذف کنیم. بگوییم در اینجا نوعی از موسیقی که آدابی در آن رعایت می‌شود اشکالی ندارد.

وی افزود: فراتر از این می‌آیند برای یک استان و یک خطه مهم از این کشور قانون می‌گذارند. مگر می‌شود چنین کاری انجام داد؟ من از جناب آقای دکتر علی مطهری، نماینده محترم مجلس تشکر می‌کنم که گفتند بین مملکت فدرالی اداره نمی‌شود که هر اقلیمی برای خودش قانونی داشته باشد. ما همه در این مملکت تحت یک قانون و تحت یک حاکمیت و دولت زندگی می‌کنیم. نمی‌شود در بخشی از این جغرافیا یک قانون حاکم باشد و در بخش دیگری، آن قانون را زیر پا بگذارند.

داشته‌ایم که به برخی از آنها نیز آقای نوربخش اشاره کرده‌اند. وی افزود: اما این نهاد مدنی که در آن هستیم و دسترسی ما به دولت هم ضعیف است، چون دولت ممکن است بودجه نداشته باشد، دو سه هزار هنرمند ممکن است بیمه‌شان دیده نشده باشد، هنوز مسائل مسکن هنرمندان حل نشده و هنوز حقوق بازنشستگی هنرمندان ۸۰۰ هزار تومان است و... با همه این مشکلات اگر نگاهمان به نهاد خودمان نباشد باید به کجا نگاه کنیم؟ آرزوی ما این است که صنفی داشته باشیم. ما هنرمندان سه راه داریم یا اینکه با یک نهاد مقابله کنیم، یا مشارکت کنیم و یا انتقاد کنیم؛ خودم در برخی از موارد منتقد خانه موسیقی هستم اما همانطور که آقای نوربخش گفتند الان وقت تفرق نیست.

در ادامه این مراسم امیر واهی (آواز)، یاسین خزایی (سه تار) و نیما سرهنگی (تنبک) به اجرای قطعاتی در دستگاه شور پرداختند. همچنین اجرای موسیقی توسط راستین معتبر زاده (تار) و سیامک بنایی (تنبک) از دیگر برنامه‌های این نشست بود.

در ادامه نواهایی از موسیقی بختیاری توسط هنرمند پیشکسوت این عرصه، سید محمد موسوی به اجرا در آمد و سپس گروه سه نوازی سنتور امیر حسین رؤفی (سنتور)، حمید فروزان (سنتور باس)، پدram جواد زاده (سنتور) به همواره آواز سیاوش میرزایی مهر (آواز) به روی صحنه آمدند و چند قطعه در داواز دشتی و روی شعر محمدرضا شفیعی کدکنی اجرا کردند.

پایان بخش برنامه‌های این نشست رونمایی از کتاب نت نوشته‌های امیرناصر افتتاح، تألیف وحید فتایی به کوشش فریدون حلمی بود. در این بخش وحید فتایی پشت تریبون قرار گرفت و در باره شیوه آموزشی و نت نگاری امیرناصر افتتاح و همچنین ویژگی‌های این کتاب صحبت‌هایی را ارائه کرد.

سپس میلاد کیایی (نوازنده پیشکسوت سنتور) پشت تریبون قرار گرفت و به بیان برخی از ویژگی‌های اخلاقی امیرناصر افتتاح پرداخت و همچنین خاطرات مشترکی را از این هنرمند بیان کرد. سپس میلاد کیایی، فریدون حلمی، حمیدرضا عاطفی به همراه وحید فتایی روی صحنه حاضر شدند و از این کتاب رونمایی کردند.

نشست پایان شهرپور در ساختمان فاطمی برگزار شد

باتوجه به نزدیک بودن برگزاری جشن خانه موسیقی و تراکم کاری تیم اجرایی خانه، نشست شهرپور ماه در همان فضای

و استقرار هیئت مدیره جدید گفت: دوستان در هیئت مدیره جدید لطف کردند و از من خواستند که همچنان به عنوان مدیر عامل کار را ادامه دهم ولی ترجیح خود من این است که عزیز دیگری بیاید و این بار را بردارد و راه را ادامه دهد و با انگیزه و فکر نو کار کند. به دوستان هم گفته‌ام که از فرصت تعطیلی مرداد ماه استفاده شود و دوستان مطالعه کنند و کسانی که خود را واجد شرایط می‌دانند بیایند و رزومه خود را عرضه کنند و هیئت مدیره تصمیم بگیرد. امیدوارم این تصمیم خوب باشد.

وی در پایان گفت: از همه عزیزانی که در این مدت از من خواستند تا این مسئولیت را خودم ادامه دهم تشکر می‌کنم و امیدوارم اتفاق خوبی بیافتد. از همه هم تشکر می‌کنم که با غیرت و همدلی خودتان همیشه در کنار خانه موسیقی بودید. امروز بیش از هر زمانی نیاز به وحدت و همدلی داریم. امروز و در این برهه تاریخی باید نقدها و شکوه‌ها را رد کنار هم بیان کنیم و امروز روز افتراق نیست. موسیقی ما یک دوره سختی را می‌گذراند و باید به هم کمک کنیم.

تقدیر از یک پیشکسوت موسیقی

در ادامه برنامه حمیدرضا نوربخش (مدیرعامل خانه موسیقی)، محسن سلیمانی (مدیر فرهنگی هنری شهرداری منطقه ۳ و فرهنگسرای ارسباران) روی صحنه حاضر شدند و از هنرمند قدیمی، فخرالدین پورنصری نژاد، معروف به پورنصر (شاعر، نوازنده فلوت، پیانو و ویولن و هنرمند عرصه آواز آموزش دیده نزد استاد اقبال) تقدیر بعمل آمد.

پس از این سخنان منوچهر سهیلی (نوازنده ویلن) به همراه امیرحسین عرب پور (تنبک) به اجرای برنامه پرداختند و در ادامه کتاب «ساز شکسته» سی قطعه از مهدی خالدی به کوشش منوچهر سهیلی رونمایی و معرفی گردید.

در ادامه برنامه فاضل جمشیدی (خواننده و عضو کانون خوانندگان سنتی) پشت تریبون حاضر شد و در مورد دیدگاه‌هایش در مورد نهادهای صنفی در ایران همچنین برنامه‌های مدیرعامل خانه موسیقی صحبت‌هایی ارائه کرد. جمشیدی در صحبت‌هایش گفت: نهادهای مدنی به دو دلیل شکل می‌گیرند یکی به این دلیل که دسترسی به دولت از طریق این نهادها راحت تر است و هنرمندان از این طریق راحت تر می‌توانند به مسئولین دسترسی پیدا کنند. اما وظیفه نهادهای مدنی به دلیل اعضای زیاد خیلی سنگین است و مواردی را

بود، حالا فخر فرهنگ و هنر ما بعد از ماه‌ها به کشور آمدند ولی رسانه ملی ما گویا در خواب است. امیدواریم مسئولین رسانه ملی بیدار شوند و با میلیون‌های هموطن عاشق دلشان یکی شود.

جشن سالیانه خانه موسیقی دهم مهرماه برگزار می‌شود

نوربخش درباره برگزاری جشن خانه موسیقی گفت: جشن سالیانه خانه موسیقی هر ساله برگزار می‌شود و سال گذشته هم با گستردگی و شکوه خاصی تدارک دیده شده بود که به دلیل حادثه غم‌انگیز منا جشن ما هم به تعویق افتاد و در سال گذشته برگزار نشد. امسال جشن با همان معرفی دوسالانه آلبوم برتر موسیقی که سال گذشته گزینش شده بود و دوسالانه کتاب برتر موسیقی که داوری آن در حال انجام است، برگزار می‌شود.

وی افزود: در جشن خانه موسیقی که ۱۰ مهرماه در تالار وحدت برگزار می‌شود، تجلیل از چند چهره پیشکسوت موسیقی و همچنین اجراهای متنوع موسیقی خواهیم داشت. از روز شنبه (۳ مهرماه) هم کارت‌های دعوت و رود به جشن در همین مکان برای علاقمندان توزیع می‌شود.

نوربخش در بخش دیگری از سخنانش گفت: بخشی از مطالبات و وضعیت موجود را در همین مناظره اخیر در شبکه چهار مطرح کردم که باید از همه دوستان و همکاران از همه جای کشور تشکر کنم که پیام‌های محبت آمیز دادند و همراهی کردند. اینها چالش‌های موسیقی ما است که وجود دارد و حالا یکبار مجالی پیش آمده که در باره آن در رسانه صحبت کنیم و اینقدر جامعه در این مورد حساس است که گویا حرف دل مردم زده شد.

معرفی اعضای جدید شورای عالی خانه موسیقی

نوربخش در پایان سخنانش گفت: در باره ترکیب اعضای شورای عالی خانه موسیقی هم در هیئت مدیره تبادل نظر شده و بزودی این اعضا معرفی خواهند شد. از همه عزیزانی که با حضور خود در این برنامه‌ها و همراهی‌هایشان ما را دلگرم می‌کنند نیز تشکر ویژه دارم.

بعد از این سخنان ساز و آواز توسط یاسین خزائی (سه تار) و امیرمحمد تفتی (آواز) در مایه ابوعطا اجرا شد. سپس گروه «فرهنگ» فتح اله صارمی (خواننده)، فرشاد صارمی (کمانچه) و فرزاد صارمی (تار) قطعاتی را در دستگاه نوا و سه گاه اجرا کردند.

صمیمی و ساده ساختمان فاطمی با حضور هنرمندان و علاقمندان برگزار شد. چند روز قبل از برگزاری این نشست خبر بازگشت استاد آواز ایران پس از دوره اول درمانی در کشور آمریکا و ادامه روند درمانی در کشور، مهمترین خبر این روزها بود که مدیرعامل خانه موسیقی در سخنانش به این اتفاق اشاره کرد.

در ابتدای این نشست حمیدرضا نوربخش گفت: نشست‌های خانه موسیقی هر ماه در ساختمان فاطمی برگزار می‌شد که در کنار گپ و گفت و دید و بازدید اهالی موسیقی با اجرای موسیقی و برنامه‌های دیگر همراه بود. ما دیدیم که این فضا به دلیل کوچک بودن سالن برای اجرای موسیقی بخصوص گروه‌های موسیقی مناسب نیست به همین دلیل دوست داشتیم در فضای بزرگتری این برنامه‌ها برگزار شود.

وی افزود: در همین راستا تقاضای ما با فرهنگسرای ارسباران تنظیم شد و با توجه به اینکه در آنجا هم نشست‌های ماهیانه‌ای برگزار می‌شد، تصمیم گرفتیم این نشست بطور مشترک در فرهنگسرای ارسباران برگزار شود. و استثنائاً این ماه در محل خانه برگزار شده و بعداً دیدیم که وجه مهم این نشست‌ها که همان دید و بازدیدها هست تحت تاثیر قرار گرفت و از همان ابتدا به ما انتقاد شد و تا پایان امسال این نشست‌ها در فرهنگسرای ارسباران برگزار می‌شود تا اینکه در سال آتی به روال سابق برگردد.

یک شادی مضاعف

نوربخش در ادامه سخنانش گفت: باید اعیاد قربان و غدیر را به همه تبریک بگوییم و یک شادی مضاعفی برای همه ما بازگشت استاد محمدرضا شجریان به کشور است و به نوعی عیدانه‌ای برای همه مردم ایران بود. قرار است ادامه درمانشان در کشور پیگیری شود و مطمئن هستیم همین که ایشان در فضای داخل کشور باشند روند بهبودی زودتر از چیزی که پیش بینی می‌شود طی خواهد شد.

مدیرعامل خانه موسیقی افزود: همانطور که استاد گنج‌های در مصاحبه‌ای به درستی اشاره کردند، باعث تأسف است که برخی از اخبار را باید در فضای مجازی یا از شبکه‌های بیگانه بشنویم ولی رسانه ملی خودمان درباره اتفاقی که این مهمی سکوت کند. بعد از نگرانی مردم که با پخش پیام نوروزی ایشان از ابتدای امسال ایجاد شده بود و حتی دید و بازدیدهای عید را هم تحت تاثیر خود قرار داده

تولد محمدرضا شجریان و خاطره ای از شرام ناظری: اشتیاق ما تمامی نداشت!

در آستانه اول مهر روز تولد استاد آواز ایران محمدرضا شجریان، موجی از ابراز احساسات مردم و علاقه‌مندان این استاد برجسته تمامی شبکه‌ها و رسانه‌های مختلف را فراگرفت؛ بسیاری از هنرمندان، نویسندگان و فرهیختگان کشور یادداشت‌ها و دیدگاه‌های خود را به همین مناسبت ارائه دادند. یکی از این یادداشت‌های خواندنی، خاطره‌ای بود از استاد شهرام ناظری که در اینجا می‌خوانیم:

مدیر موسیقی رادیو استعفا داده و از رادیو و تلویزیون بیرون آمدیم و در همان سال ۵۷، کانون هنری چاووش را تشکیل دادیم. از بدو تأسیس کانون چاووش علاوه بر کلاسهای آموزشی ساز سه کلاس تدریس آواز به وجود آمد که بنده و استاد ناصح‌پور و استاد شجریان در آن کلاسها به تدریس آواز مشغول بودیم. اولین آلبوم موسیقی که با آرم کانون هنری چاووش منتشر شد در سال ۵۸ نواری بود که قسمت اول با صدای شجریان (برادر بی‌قراره) و قسمت دوم با صدای اینجانب (آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی) منتشر شد. سالهای اول انقلاب دوران سخت و عجیبی برای موسیقی بود. حتی

تلفظ واژه موسیقی ممنوع بود و باید میگفتی سرودهای انقلابی تمام سختی‌های آن دوران را با هم و در کنار اعضای کانون هنری چاووش گذرانیدیم. هسته اصلی کانون چاووش مدیریت آن ه. الف. سایه، محمدرضا لطفی، حسین علیزاده، پرویز مشکاتیان، نصرالله ناصح‌پور، محمدرضا شجریان و اینجانب شهرام ناظری، ناصر فرهنگفر، علی اکبر شکارچی، عبدالنقی افشارنیا، اعضای گروه عارف و شیدا و گروه کامکارها و دیگر دوستان هنرمند کل کانون را تشکیل میداد. بعد از از بین رفتن کانون چاووش ما هم کم کم از هم فاصله گرفتیم. همه ما از هم جدا شده بودیم. اما همگی در یک موضوع با هم متحد بودیم و آن تعهد قلبی و درونی نسبت به موسیقی و ایمان و ایستادگی در راه هنر. این ایستادگی و تعهد و اعتقاد هنری را استاد شجریان به بهترین شکل ادامه داده است. جایگاه هنری و منزلت و شخصیت شجریان بر کسی پوشیده نیست. با وجود برخی نامهربانی‌ها ملت ایران خوشبختانه هنرمندان واقعی خود را پاس میدارند به خصوص با جایگاه رفیع هنری و عملکرد هنرمندانه استاد شجریان آشنایی کامل دارند. از صمیم قلب تولدشان را تبریک عرض می‌کنم و آرزویم این است که سالهای سال با حضور ایشان در چنین روزی با اهل هنر جمع شویم و به شکرانه تولد و به سلامتی و جاودانگی ایشان غزل خوانیم و طرحی نو دراندازیم.

افتخار آشنایی من با استاد شجریان به قبل از انقلاب برمیگردد. یک بعدازظهر در رادیو ایران سال ۱۳۴۵ مدیر تولید موسیقی رادیو ایران ه. الف. سایه ما را به هم معرفی کردند. من جوانی ۲۶ ساله بودم. اتفاق عجیبی رخ داد؛ از همان لحظه دیدار انگار سالها با هم آشنا بودیم. ساعتها با هم گپ زدیم. از دنیای موسیقی، آواز و شعر صحبت کردیم.

هوا رو به تاریکی رفته بود. کارکنان رادیو همه رفته بودند. فقط ما دو نفر غرق در صحبت و آواز بودیم. و این تذکر را دربان رادیو به ما داد که بسیار دیر وقت شده است. در همان حالت یکبار استاد شجریان به من گفتند: ببین ماشینت را همینجا در حیاط رادیو بگذار بیا با ماشین من برویم منزل ما؛ و به اتفاق رفتیم منزل تهرانپارس و من برای اولین بار با خانواده شجریان، خانم و بچه‌های کوچک ایشان، سه دختر و یک پسر بچه (همایون) آشنا شدم. دو روز تمام در منزل ایشان ماندیم (اشتیاق و صحبت‌های ما تمامی نداشت). روز سوم با هم به رادیو آمدیم و من ماشینم را برداشتم. از اینجا یک ارتباط تنگاتنگ به وجود آمد.

خیلی روزها صبح زود با هم می‌رفتیم درکه. آن سالها درکه بسیار خلوت بود و جز کافه کوچک (سید علی) که درون اتاقی از سنگ بود و صدای آب و پرند چیز دیگری به نظر نمی‌آمد؛ و ما ساعتها آواز می‌خواندیم. از آنجا که برمی‌گشتیم یا به منزل ما یا به منزل ایشان می‌رفتیم. بچه‌های ایشان مثل بچه‌های خود من بودند.

همایون کوچک روی پای من می‌نشست. خانه‌ای پر از مهر، دری به روی همه باز و سفره‌ای گشاده و همه چیز دلپذیر و گرم بود. کلاس آموزش آواز استاد شجریان برای اولین بار در رادیو ایران حدود ۴۰ سال پیش (دو سال قبل از انقلاب تشکیل شد. اولین گروه شاگردان ایشان، گروه آقای محسن کرامتی بودند؛ البته من در کلاسهای آموزشی ایشان حضور نداشتم اما از دور شاهد آن بودم. در سال ۵۷ با بالا گرفتن انقلاب مردم ایران گروه ما هنرمندان همفکر به طور دسته‌جمعی و به همراه

**پیگیری های خانه موسیقی نتیجه داد
نیروی انتظامی در صدور مجوز کنسرت ها دخالتی
نخواهد داشت**

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران اعلام و نیروی انتظامی موظف است ظرف ده روز نظر خود را ارایه و نظم و امنیت محل و مراسم را بدون دخالت در مجوز و محتوای برنامه و ویژگی مجریان تامین نماید.

متقاضیان برگزاری برنامه های مزبور موظفند حداقل ۴۸ ساعت قبل از اجرای برنامه، ساعت و روز تشکیل مراسم و صرفا مشخصات پیشنهاد کننده مراسم را با ارایه دو عدد کارت ورود به محل برگزاری به مسئولان ذی ربط نیروی انتظامی اعلام نمایند. تبصره ۱- صدور مجوز برگزاری جشنواره های فرهنگی، سنتی و هنری که بر اساس قوانین مربوط بر عهده سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می باشد مشمول این ماده خواهد بود.

تبصره ۲- عدم ارایه پاسخ در مهلت ده روزه مقرر توسط نیروی انتظامی به منزله فقدان مشکل انتظامی و ترافیکی می باشد. تبصره ۳- اماکن عمومی دارای مجوز برگزاری مجالس جشن، عروسی، میهمانی و شب نشینی نیازی به اخذ اجازه دیگری از نیروی انتظامی ندارند.

خانه موسیقی شکایتش را پس گرفت

با توجه به حضور پیروز ارجمند در محل خانه موسیقی و ارائه توضیحاتی در خصوص مطالب مطرح شده در رسانه ها و پس گرفتن اتهامات مالی و دیگر موارد منتسب به وی، خانه موسیقی شکایتش را پس گرفت

در پی شکایت خانه موسیقی از آقای پیروز ارجمند به اتهام نشر اکاذیب و افتراء، وارطان ساهاکیان (موسیقیدان و عضو هیات مدیره کانون آهنگسازان) درخواست جلسه ای را با حضور مدیرعامل و برخی از اعضای هیات موسس و هیات مدیره سابق، به منظور حل و فصل مسایل و مشکلات و گذشت خانه موسیقی از شکایت خود ارایه داد.

این جلسه در مورخ سی تیر ۱۳۹۵ با حضور آقایان حسن ریاحی، داود گنجه ای، محمد سریر، وارطان ساهاکیان، عبدالحسین مختاباد، پیروز ارجمند، حمیدرضا نوربخش، حمیدرضا عاطفی و

پس از پیگیری های چندین ماهه خانه موسیقی و نامه نگاری ها با وزارت ارشاد و اداره اماکن، طبق مصوبه اخیر هیئت وزیران، نیروی انتظامی و اداره اماکن در ارائه مجوز کنسرت ها دخالتی نخواهد داشت. پس از لغو زنجیره ای کنسرت ها در دوسال اخیر خانه موسیقی اقدام به برگزاری کمپین حمایت از صنف موسیقی در اسفند ماه ۹۳ کرد و با وکالت گرفتن از جمعی هنرمندان فعال موسیقی بطور رسمی پیگیر مساله لغو کنسرت ها بود.

این نامه نگاری ها با دولت و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ماه های اخیر نیز ادامه داشت تا اداره اماکن نیروی انتظامی با صدور دیر هنگام مجوز و یا عدم اعطای مجوز اقدام به لغو کنسرت ها، مراسم رونمایی آلبوم و برنامه های مشابه نکند.

هیئت وزیران در جلسه ۱۳ تیرماه با پیشنهاد وزارت ارشاد مصوبه ای صادر کرد و اعلام نمود اداره اماکن نیروی انتظامی در صدور مجوز کنسرت ها دخالتی نخواهد داشت.

تصویب نامه هیئت وزیران به شرح زیر است:
هیئت وزیران در جلسه ۱۳/۴/۹۵ به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به استناد به اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد.

ماده ۲۰ این نامه اماکن عمومی موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۸۱۸ مورخ ۱۰/۱۰/۱۳۶۳ به شرح زیر اصلاح می شود.

ماده ۲۰- صدور مجوز اجرای برنامه های فرهنگی، هنری از جمله اجرای صحنه ای موسیقی و تیاتر به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و از جهت بررسی انتظامی و ترافیکی به

مدیره کانون نوازندگان موسیقی ایرانی و مدرس موسیقی ایرانی)، حمیدرضا عاطفی (عضو هیئت مدیره کانون پژوهشگران و مدیر اجرایی)، کامبیز مصطفی پور (قائم مقام شهرداری منطقه چهارده) مهدی سبحانی (مدیر خانه موزه استاد معین و استاد جاهد) و مهدی مساح بیدگلی (مدیر آموزش خانه موزه) در محل ساختمان فاطمی برگزار شد و در مورد این همکاری بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

پیرنیاکان در این جلسه با اشاره به نقش برجسته استاد محمد معین در فرهنگ و زبان فارسی گفت: همچنان این استاد برجسته در زمان حیات اش خدمات ارزنده‌ای برای فرهنگ این مرز و بوم انجام داد که زبان فارسی تا سال‌ها مدیون ایشان است، امیدواریم محل زندگی شان که به همت عزیزان مکانی برای رشد و اعتلای موسیقی شده نیز در این هدف مهم اثر بخش باشد.

پیرنیاکان در سخنانش تاکید کرد: به شخصه از هیچ کمکی به خانه موزه‌های استاد معین و استاد امیرجاهد برای مشاوره و برگزاری کارگاه‌های آموزشی موسیقی ایرانی دریغ نخواهد کرد.

حمیدرضا عاطفی (مدیر اجرایی خانه موسیقی) نیز در این جلسه گفت: در سال‌های اخیر خانه موسیقی سعی داشته با همکاری دیگر نهادها در جهت پیشبرد اهداف اساسنامه‌ای، بالاخص رشد و اعتلای موسیقی قدم بردارد و امیدواریم در دوره تصدی هیئت مدیره جدید خانه موسیقی این مهم اتفاق بیافتد و در اولین قدم با خانه موزه‌های استاد معین و استاد امیرجاهد همکاری‌های ارزنده‌ای داشته باشیم.

در ادامه جلسه کامبیز مصطفی پور قائم مقام شهرداری منطقه چهارده نقش فرهنگ و هنر را در رفتارهای اجتماعی شهروندان بسیار پر اهمیت دانست و با اشاره به تاثیرگذاری چنین مراکزی در شهر تهران گفت: شهرداری منطقه چهارده در جهت ارتقای سطح فرهنگی و بستر سازی برای فعالیت‌های فرهنگی و هنری جوانان در این منطقه برنامه‌ای مختلفی دارد که از جمله آن حمایت از خانه موزه استاد معین است و ما امیدواریم با همکاری خانه موسیقی در آینده این خانه یکی از قطب‌های مهم آموزشی و فرهنگی در منطقه چهارده باشد.

مهدی سبحانی مدیر موزه استاد محمد معین نیز با اشاره به نقش برجسته و تعیین کننده خانه موسیقی ایران در اتفاقات هنری کشور گفت: اخیرا در خانه موزه‌های استاد معین و استاد امیرجاهد فعالیت‌هایی را برای آموزش و ترویج موسیقی،

کاوه رضوانی راد در محل خانه موسیقی برگزار شد. در این جلسه پس از استماع اظهارات آقای ارجمند درباره مسائل مطرح شده در رسانه‌ها مبنی بر اینکه منظور او هیچگونه اتهام مالی نبوده و موارد مطرحه در بیانیه اول منتقدین مورد قبول وی نبوده و آنرا امضا نکرده است، اعضای هیئت موسس و مدیرعامل خانه موسیقی از واحد حقوقی خواستند تا نسبت به اعلام گذشت از شکایت مزبور اقدام نماید.

همچنین صورتجلسه‌ای با درج جزئیات مسائل مطرح شده در جلسه تنظیم و به امضای حاضرین رسید.

در پایان اعضای حاضر در این جلسه با اشاره به تشکیل هیئت مدیره جدید ابراز امیدواری کردند تا در فصل جدید فعالیت‌های خانه موسیقی همه فعالان و هنرمندان عرصه موسیقی دست در دست هم نسبت به اعتلای هنر موسیقی تلاش نموده و آینده روشنی را برای هنر موسیقی کشور رقم بزنند.

بیمه تکمیلی برای اعضای خانه موسیقی

ثبت نام بیمه تکمیلی سال ۹۵ اعضای خانه موسیقی با همکاری صندوق اعتباری هنر و بیمه ایران صورت گرفت. نهاد خانه موسیقی با ایجاد ظرفیت‌های تازه در زمینه خدمات رسانی به اعضا خود در سراسر کشور، امسال نیز با وجود تمامی مشکلات عدیده بیمه تکمیلی ایران را برای اعضا خود فراهم کرد. هدف از این اقدام خدمات دهی پزشکی در جهت تأمین درصد بالایی از هزینه‌های درمان بخصوص اعمال جراحی و هزینه‌های بیمارستانی و همچنین تأمین آتیه و حمایت از اعضا در مقابل نتایج ناشی از فوت و یا حوادث است.

در سال گذشته بیش از ۲۵۰۰ نفر از اعضا خانه موسیقی و افراد تحت تکفل ایشان از این طریق تحت پوشش بیمه تکمیل درمان و عمر و حوادث ایران قرار گرفته اند.

همکاری خانه موسیقی با خانه موزه استاد محمد معین

همکاری خانه موسیقی با خانه موزه استاد محمد معین خانه موسیقی ایران در جهت رشد و اعتلای آموزش و معرفی موسیقی اصیل و ارزشمند در منطقه ۱۴ شهرداری تهران با خانه موزه محمد معین و امیر جاهد همکاری خواهد داشت.

در مردادماه جلسه‌ای با حضور داریوش پیرنیاکان (عضو هیئت

کلاس‌های صدابرداری با حضور دانشجویان این دوره و توضیحات سوسن بخشایش (عضو هیئت مدیره کانون صدابداران) در مورد نحوه برگزاری کلاس‌ها، اولین جلسه این ترم روز دوشنبه ۸ شهریور ماه برگزار گردید.

ترم اول این کلاس‌ها به مباحث آکوستیک و الکترو آکوستیک اختصاص دارد و ترم دوم این کلاس‌ها نیز کار با نرم افزارهای کامپیوتری نظیر کیوبیس آموزش داده می‌شود. در ترم سوم دانشجویان به استودیوهای صدابرداری رفته و کار عملی در استودیو را فرا می‌گیرند و در پایان دوره به فارغ‌التحصیلان از طرف خانه موسیقی گواهینامه پایان دوره اعطا می‌شود.

تشکیل این کلاس‌ها از سال ۸۹ آغاز گردید که از همان ابتدا با استقبال خوبی از طرف علاقمندان به حرفه صدابرداری مواجه شد و تا کنون یازده دوره از آن بطور کامل برگزار شده است و دوره دوازدهم نیز در حال اتمام است.

برگزاری جلسات کانون‌های تخصصی خانه موسیقی

برگزاری جلسات کانون‌های تخصصی خانه موسیقی جلسات هیئت مدیره جدید کانون‌های تخصصی خانه موسیقی از ابتدای شهریورماه سال جاری برگزار شد.

پس از تعطیلات مرداد ماه هیئت مدیره‌های کانون‌های مختلف، جلسات کانون‌های تخصصی از ابتدای شهریورماه برگزار گردید و پرونده متقاضیان بیمه و عضویت بررسی شد. در این جلسات مسئولیت اعضای هیئت مدیره مشخص شد و فرم‌های امتیاز دهی و آئین نامه‌های عضویت در کانون مورد بررسی قرار گرفت.

داوری بخش کتاب جشن خانه موسیقی برگزار شد

بررسی کتاب‌های موسیقی ادامه دارد داوری چهارمین دوسالانه کتاب برتر جشن خانه موسیقی با همکاری خانه کتاب که از نیمه اول شهریور ماه آغاز شده بود تا پایان شهریور ماه به اتمام رسید.

کتاب‌های رسیده به دبیرخانه جشن خانه موسیقی ۴۱۱ عنوان است که ۲۴۳ جلد در بخش کتاب‌های آموزشی، ۱۰۶ جلد در بخش کتاب‌های پژوهشی و ۶۲ جلد در بخش کتاب‌های ترجمه مورد ارزیابی هیئت داوران قرار می‌گیرد.

جلسات داوری کتاب‌ها با حضور اعضای هیئت داوران در جلسات مستمر از نیمه اول شهریور ماه آغاز شده و تا پایان شهریور ماه برگزیدگان شاخه‌های مختلف کتاب برتر موسیقی مشخص شدند.

بخصوص موسیقی فاخر ایرانی آغاز کرده‌ایم. به همین جهت از خانه موسیقی به عنوان نهاد تخصصی موسیقی دانان می‌خواهیم تا این فعالیت‌ها زیر نظر و تحت حمایت این نهاد صورت گیرد و از ظرفیت‌های ارزشمند هر دو طرف در جهت آموزش و ترویج این هنر استفاده شود.

همچنین در تابستان ۹۵ حمیدرضا عاطفی (مدیر اجرایی خانه موسیقی) با حضور در خانه موزه‌های محمد معین و امیر جاهد از نزدیک در جریان فعالیت‌های آن قرار گرفت و از فضاهای پیش‌بینی شده برای آموزش موسیقی در این محل بازدید کرد.

عاطفی در گفتگو با مدیر و مسئولان خانه موزه تاکید کرد: با توجه به محله‌ای که این خانه موزه در آن قرار دارد (خیابان پیروزی)، این محل می‌تواند به عنوان یکی از مراکز برجسته فرهنگی هنری در منطقه مطرح شود و با همکاری شهرداری منطقه و خانه موسیقی گام‌های ارزنده‌ای برای ترویج موسیقی برای جوانان این محله‌ها برداریم.

مهدی مساح بیدگلی در این نشست آماری از تعداد هنرجویان مشغول به تعلیم موسیقی ارائه کرد و با اشاره به پتانسیل بالای منطقه گفت در آینده نزدیک ارکستری به نام امیرجاهد در این خانه موزه تشکیل خواهد شد.

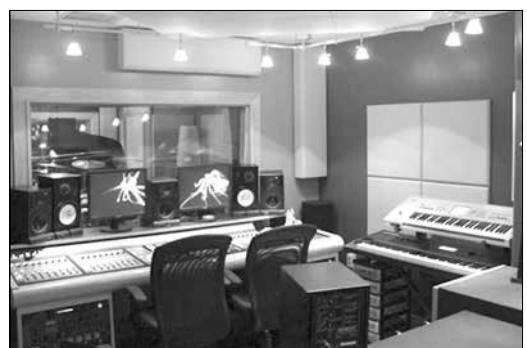
خانه موزه‌های استاد محمد معین و استاد امیر جاهد به عنوان خانه فرهنگ و خانه تصنیف به آموزش تمامی سازهای ایرانی و موسیقی جهانی، تئوری موسیقی، اصول آهنگسازی و... با حضور استادان و مدرسان متخصص و فارغ‌التحصیلان دانشگاه می‌پردازد و در پایان دوره‌ها به هنرجویان گواهی نامه رسمی اعطا می‌کند. همچنین سلسله نشست‌های ادبی با موضوعات حافظ‌شناسی، تفسیر مثنوی، شاهنامه خوانی، ادبیات نمایشی و ادبیات کلاسیک ایران از دیگر فعالیت‌های این خانه موزه است.

خانه موزه استاد معین و استاد امیر جاهد در خیابان پیروزی، چهارصد دستگاه، نبش اتوبان امام علی، انتهای خیابان بایزید بسطامی واقع شده است و علاقمندان می‌توانند برای کسب اطلاع بیشتر از فعالیت‌های آن با شماره ۰۴۳۳۷۸۳۰۴ و ۵ تماس حاصل نمایند.

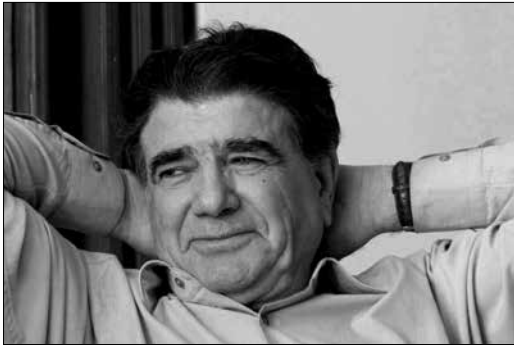
از هفته دوم شهریورماه

سیزدهمین دوره کلاس‌های صدابرداری آغاز شد

پس از برگزاری جلسه توجیهی آغاز سیزدهمین دوره

التهاب خیر در بازگشت محمدرضا شجریان

پس از ماه‌ها نگرانی مردم هنر دوست ایران از وضعیت جسمانی محمدرضا شجریان، استاد آواز ایران - که در کشور آمریکا بسر می‌برد- و در پیام نوروزی اش از بیماری ۱۵ ساله سرطان و دور جدید درمانی اش خبر داده بود، بامداد ۲۶ شهریور ماه این هنرمند برجسته به میهن بازگشت تا ادامه روند درمانی وی در کشور صورت گیرد.

همایون شجریان نیز در صفحه اینستاگرام خود با انتشار عکسی از بازگشت پدرش خبر داد و نوشت: دوستان گرامی سلام. بامداد امروز پدر به ایران بازگشتند. خدا رو شکر حال ایشان خیلی بهتر از ماه‌های گذشته است. بر همین اساس پزشکان اجازه پرواز دادند و توانستند برای ادامه این دوره به خانه بازگردند تا مراحل بعدی درمانشان فرابرسد. ممنون از لطف و محبت بی‌پایان شما عزیزان که در این روزگار قوت قلب بوده‌اید و هستید. ممنون از همه دوستانی که لحظه به لحظه پیگیری کردند و زحمات را به جان خریدند. سپاسگزار از مسئولان محترمی که تارسیدن پدر به ایران برای رفع مشکلات سفر از هیچ کمکی دریغ نکردند و آسایش ایشان را فراهم کردند.

خبر بیماری محمدرضا شجریان همزمان با آغاز سال ۱۳۹۵، از سوی این هنرمند مطرح شد که واکنش‌های زیادی را از سوی مردم و چهره‌های مختلف در پی داشت.

در تیرماه امسال همایون شجریان در صفحه اینستاگرام خود نوشت که پدرش پس از پنج ماه اقامت در کشور آمریکا، مرحله اول درمانی خود را سپری کرده است.

او در این متن همچنین آورده بود که محمدرضا شجریان در حال حاضر دچار وضعیت ضعف دوران نقاهت است که به گفته پزشکان برای این روش از درمان طبیعی است و پس از گذراندن این دوره، او برای مرحله دوم درمان آماده می‌شود.

در شهریورماه نیز حمیدرضا نوربخش مدیرعامل خانه موسیقی از ادامه روند درمانی این هنرمند خبر داده و گفته بود: به گفته تیم پزشکان معالج استاد در آمریکا مرحله نخست شیمی‌درمانی او به پایان رسیده و پس از گذراندن دوران نقاهت، مراحل درمانی‌اش ادامه پیدا می‌کند.

وی اظهار کرده بود: امیدواریم مراحل درمانی این استاد برجسته موسیقی ایران با موفقیت انجام شود و در آینده نزدیک شاهد حضور او در کشور باشیم.

جشن هفدهمین سالگرد تاسیس خانه موسیقی روز دهم مهر ماه با معرفی آلبوم و کتاب برتر سال در تالار وحدت تهران برگزار می‌شود.

آغاز برگزاری جلسات هیئت مدیره در خانه موسیقی

باتوجه به تشکیل هیئت مدیره جدید و اتمام تعطیلات مرداد ماه برگزاری جلسات هیئت مدیره خانه از شهریور ماه به طور منظم و هر یکشنبه آغاز شد. در جلسه این هیئت که عصر یکشنبه ۱۴ شهریور ماه با حضور سیدمحمد میرزمانی (رئیس هیئت مدیره)، داود گنجه ای، تقی ضرابی، هنگامه اخوان، مسعود شعاری، بهداد بابایی، حمیدرضا نوربخش (از اعضای هیئت مدیره) و حمیدرضا عاطفی (معاون اجرایی) برگزار شد، احمدعلی وفایی معاون مالی خانه گزارشی از وضعیت مالی را برای اعضای هیئت مدیره قرائت کرد و در پایان با اشاره به تنگناهای مالی بویژه در آستانه برگزاری جشن خانه از رئیس و دیگر اعضای خانه خواست تا نسبت به تامین مالی این نهاد توجه ویژه داشته باشند.

سید محمد میرزمانی نیز با اشاره به لزوم درآمدزا کردن خانه موسیقی و همچنین ترغیب اعضا نسبت به پرداخت حق عضویت خود ابراز امیدواری کرد در آینده خانه موسیقی به خودکفایی مالی برسد.

همچنین در این جلسه اعضای هیئت مدیره طبق دستور جلسه قبل از تعطیلات مردادماه به بررسی گزینه‌های تصدی پست مدیرعاملی خانه موسیقی پرداختند و در نهایت با توجه به نزدیک بودن جشن سالیانه این نهاد، به اتفاق آرا از حمیدرضا نوربخش خواستند جهت پیشبرد امور اجرایی و مدیریت تا برگزاری جشن - در نیمه اول مهر ماه- همچنان قبول مسئولیت کنند.

حمیدرضا نوربخش با تشکر از حسن نظر اعضا، گزارشی از اقدامات انجام شده برای جشن هفدهمین سالگرد تاسیس خانه موسیقی ایران از بزرگداشت‌ها، چهارمین دوره معرفی کتاب برتر موسیقی، اجراهای موسیقی و... ارائه کرد.

در پایان جلسه اعضای هیئت مدیره خانه موسیقی خواستار برگزاری هر چه باشکوه تر جشن سالگرد تاسیس تنها نهاد صنفی موسیقیدانان، به عنوان نمادی از اتحاد و همدلی اهالی موسیقی در جهت رشد و اعتلای این هنر شدند و از همه اعضا خواستند تا همکاری لازم را با این نهاد برای برگزاری جشن سالیانه داشته باشند.

تقدیر می‌های جشن همدم

آذین موحد

جدیت و تعصب آذین موحد نسبت به موسیقی آکادمیک و علمی یکی از مشخصه‌های بارز این هنرمند است، توجه به آموزش صحیح و علمی و دقت آذین به تربیت هنرمندان عرصه موسیقی ستودنی است ... در دورانی که توجه به آموزش تئوری و صرف عمر و تلاش برای اندوختن تجربیات و پیمودن طبعی مسیر تعالی و تکامل بسیار کم شده است حضور و تاثیر معلمان و استادانی چون آذین موحد بسیار مغتنم و ضروری است. او متولد ۱۳۳۹، نوازنده فلوت، پژوهشگر و استاد دانشگاه است.

آذین موحد دکترای خود را در رشته موسیقی و با تخصص نوازندگی فلوت و هنرهای اجرایی از دانشگاه ایلینوی آمریکا گرفته و پس از آن تحقیقات فوق دکترای خود را در علوم نوازندگی در دانشگاه هاروارد انجام داده است. سپس مدتی در دانشگاه ایلی نوی و دانشگاه ایالتی کالیفرنیا تدریس کرده و به ایران بازگشته است. موحد علاوه بر تدریس و نگارش دهها مقاله علمی، تاکنون کنسرت‌ها و رستپال‌های فراوانی در نقاط مختلف داخل و خارج از کشور برگزار کرده است. موحد از سال ۱۳۷۲ عضو هیئت علمی دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران است. همچنین استاد مدعو دانشگاه پرلند و دانشگاه آیوین یونان بوده و در بسیاری از شهرهای جهان با ساز تخصصی خود، فلوت، کنسرت اجرا کرده است. آذین موحد در حال حاضر به عنوان دانشیار و عضو هیئت علمی دانشکده هنرهای نمایشی و موسیقی در پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران مشغول به کار است.

میلاذ کیایی

هفتاد و دو سال دارد؛ به تعداد سیمهای ساز مورد علاقه اش؛ سنتور...! باید این تقارن را به فال نیک گرفت؛ میلاذ زاده اول مهر ماه است روزی که تهران میزبان سران ابرقدرت‌های جهان بود و شد پل پیروزی! ذکر محسنات میلاذ چون شب یلدا دراز است و در این مجمل نمی‌گنجد... تقدیر چنان بود که این تقدیر در همین ماه یعنی ایام نزدیک به میلاذ میلاذ برگزار شود. پدر اهل هنر و فرهیخته او نام «میلاذ» را که نخستین نام در تاریخ ثبت احوال ایران است برای او انتخاب کرد؛ کیایی از هشت سالگی نوازندگی سنتور را ابتدا نزد پدر و سپس ردیف‌های موسیقی را نزد برادر بزرگترش ایرج کیایی فرا گرفت. برادر او از شاگردان ابوالحسن صبا بود.

فعالیت‌های هنری را از سن دوازده سالگی در برنامه کودک رادیو آغاز کرد و پس از آن در سنین نوجوانی مسئولیت اجرای چند برنامه رادیویی و تلویزیونی به نام‌های «احساس و اندیشه» و «بزم آدینه» را به مدت چهار سال عهده دار بود. در سن هفده سالگی زمانی که در سیکل دوم دبیرستان خود تحصیل می‌کرد، در مسابقات هنری آموزشگاه‌های سراسر کشور در رشته موسیقی، ساز سنتور مقام نخست را کسب کرد (سال ۱۳۴۲) و در همان زمان برای مدت پنج سال نیز مدرس موسیقی کلاس‌های فوق برنامه موزیکولوژی وابسته به دانشگاه تهران شد. از کیایی نوپرداز و نوازنده سنتور تاکنون متجاوز از یکصد قطعه آهنگ منتشر شده که اکثر آن‌ها بوسیله ارکسترهای بزرگ و کوچک و همچنین گروه‌های موسیقی ملی به مرحله اجرا و ضبط درآمده است.

لوریس چکناوریان

چکناوریان هنرمندی از خطه لرستان، متولد ۱۳۱۶؛ رهبر ارکستری با سابقه درخشان و حضوری بین المللی و موفق؛ ذوق او از سر سوزن بسیار بیشتر است اما هوش و ذکاوتش را نمی‌توان با عیار سوزن سنجید! رهبری هوشمند و با حواس کاملاً جمع به طوری که تا کنون برخلاف برخی از رهبران ارکستر در ایران گرفتار بازی‌های ایذایی نشده است. همین یک نکته نشان از هوش سرشار او می‌دهد ضمن اینکه محبوب غالب نوازندگان ارکستر و مسئولان مخلف با سلاقی مختلف

است. خاکی، خوش برخورد، بی ادعا، متواضع و بذله گویی از صفات جذابی است که او دارد شرح تحصیلات و کمالات لوریس در این مختصر نمی‌گنجد. آثار چکناوریان نیز بسیارند... قطعه باگاتل‌های ارمنی، کنسرتو ویولن، کنسرتو پیانو، باله فانتاستیک برای سه پیانو و سازهای ضربی و آثار پیانویی، اپراهای رستم و سهراب، رستم و اسفندیار، ضحاک و سیوش (بر اساس شاهنامه) پردیس و پریسا و باله سیمرغ، مولانا، و خودکشی صادق هدایت، باله اتللو، سمفونی ۱ و ۲، رکوئیم برای ارکستر سولست و گروه کر، اوراتوریو کتاب مکاشفه، کنسرتو ویولنسل، کنسرتو بی‌پا، کنسرتو و...

سیاوش ظهیرالدینی

سیاوش ظهیرالدینی در سال ۱۳۲۸ در تهران متولد شد و پس از گذراندن دوره‌های موسیقی و کسب مدرک لیسانس موسیقی و آموختن سازهای زهی (ویولن و ویولا) خود را به عنوان یکی از بزرگان عرصه‌ی موسیقی ایران مطرح کرد همچنین او دارای دکترای افتخاری موسیقی نیز می‌باشد و اکنون در زمره

ی بزرگترین موسیقی دانان ایرانی قرار دارد و حتی برخی از او به عنوان برجسته ترین نوازنده‌ی کلاسیک در ایران یاد می‌کنند. او پس از مطرح کردن خود در عرصه‌ی موسیقی کلاسیک کشور در سال ۱۳۴۶ وارد ارکستر سمفونیک تهران شد و با شایستگی به عنوان سولیست (نوازنده‌ی اول ویولن) به فعالیت پرداخت.

فرمان مرادی

فرمان مرادی در تاریخ پنجم خرداد ۱۳۲۶ در کرمانشاه بدنیا آمد دو سال سربازی را در تهران گذراند بعد از سربازی بود که با استاد دکتر داریوش صفوت رئیس و بنیان گزار مرکز حفظ و اشاعه موسیقی آشنا شد و بدعوت استاد صفوت بود که مرادی همکاریش را رسماً در سال ۱۳۴۹ با مرکز شروع کرد در سال ۱۳۵۰ بود که افتخار شاکردی استاد عشقی نصیبش شد فرمان مرادی با اینکه در سال ۱۳۷۲ با ۲۵ سال خدمت بازنشسته شد اما بعد از بازنشستگی دوباره از طرف اداره دعوت بکار شد که بعنوان سرپرست کارگاه مدرس ساز سازی و کارشناس ساز تا سال ۱۳۸۸ این همکاری ادامه داشت مرادی در سال ۱۳۸۷ از طرف شورای عالی انقلاب فرهنگی در ساخت سازهای سنتی گواهینامه درجه یک هنری دریافت کرد. ضمناً او از ابتدای شکل گیری خانه موسیقی در این خانه حضوری فعال داشته و دارد از جمله عضویت در دو کانون مدرسین و کانون سازندگان ساز و سه دوره دو ساله عضو هیئت مدیره این کانون بوده است.

عثمان کیمه‌ای

عثمان کیمه‌ای معروف به هورامی نزدیک به هشتاد سال پیش در روستای کیمه از توابع اورامان تخت در کردستان ایران دیده به جهان گشود.

عثمان هورامی خواننده برجسته سیاه چمانه و شادبانه‌های زمی (چپله‌ها) اورامان محسوب میشود که در اقلیم کردستان ایران و عراق بسیار مشهور است مردمان کردستان به ایشان لقب بلبل اورامان داده اند عثمان هورامی را میتوان راوی اصلی بخشهای از کهنترین بخش موسیقی آوازی ایران زمین دانست.

سوسن بخشایش طلب

از سال ۵۲ در واحد صدای رادیو مشغول به کار شد و در مدت دو سال تمام برنامه‌های رادیویی که شامل نمایشنامه - شو و واریته برنامه‌های ترکیبی و عادی صداپرداری نمود و از سال ۵۴ جهت آموزش ضبط موسیقی بعنوان دستیار آقایان جهانفرد و حقیقی مشغول شد.

شروع کار موسیقی با تکنوازان و استادان بنام آن زمان و با ارکستر کودک - آذربایجانی - مقامی - ارکستر پاپ و گلها ادامه داشت تا سال ۶۹-۷۰ که با تشکیل ارکستر بانوان از طرف وزارت ارشاد بعنوان صداپرداز مشغول همکاری با گروه بانوان شد تاکنون ادامه دارد شاید بیش از ۷۰ سال و هزاران اجزا در تهران و شهرستان و همچنان جشنواره‌های مختلف بانوان از جمله فجر - تالار وحدت همکاری داشته و در راه اندازی اولین استودیو دیجیتال با همکاری دوستان دیگر صداپرداز نقش داشته است.

سیدعباس سجادی

سیدعباس سجادی - متولد ۱۳۴۹ - عضو انجمن ادبی فرخی یزدی کرج از سال ۱۳۶۵ - موسس و دبیرانجمن شعر امروز کرج دهه هفتاد؛ از بنیان گذاران کانون‌های ادبی فرهنگسراهای تهران قبل از تاسیس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران ۱۳۷۴ مجری، نویسنده، پژوهشگر و تهیه کننده برنامه‌های ادبی و هنری صداوسیما از ۱۳۷۴ تا کنون.

عضو شورای شعر سازمان صدا و سیما. گذراندن دوره ردیف‌های آوازی موسیقی ایران در محضر استاد علی جهاندار - دارنده نشان درجه دو هنری (کارشناسی ارشد) در رشته شعر از شورای ارزشیابی هنرمندان، نویسندگان و شاعران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

حسین طیبی

حسین طیبی نوازنده‌ی توانا و چیره دست «لله‌وا» در آبان ۱۳۱۵ خورشیدی در روستای سوتله کلای بنافت از بخش دودانگه شهرستان سازی به دنیا آمد. از سال ۱۳۴۹ به عنوان نوازنده و خواننده در رادیو ساری حضور یافت. در اواسط

سال ۱۳۵۰ به صورت کارمندی به استخدام اداره‌ی فرهنگ و هنر درآمدند و در سال ۱۳۵۶ در این اداره، پست نوازندگی را به دست آورد. طیبی برای نخستین بار به منظور آموزش درست «لله‌وا» و حفظ و اشاعه‌ی نغمات و قطعات آن با استفاده از تجارب خود از سال ۱۳۶۴ در فرهنگ خانه‌ی مازندران تدریس را شروع کردند که شاگردان بسیاری را پروراند.

